

အသုံးချကျင့်လမ်း မြတ်ပဋ္ဌာန်း

အပိုင်း (၂)

ဥပနိဿယပစ္စယော

“ဥပနိဿယပစ္စည်း”သည် အင်မတန် ကျယ်ဝန်း၏။

လောက၌ လူသားတို့ ပြောဆိုသုံးနှုန်း နေသော အကြောင်းအကျိုးများသည် အဘယ်ကြောင့်ဖြစ်
၏။ ဘယ်အလှူသည် အဘယ်ကြောင့်ဖြစ်၏။ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၏...
စသည်များကို ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းဖြင့် ပြောရလျှင် “ဥပနိဿယပစ္စည်း”ကိုပဲ ပြောရခြင်းများ၏။

လူတို့ပြုလုပ်ကြသော ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ အကြောင်းတို့သည်...

- ၁။ အားကြီးသော အကြောင်းတရား
- ၂။ အားနည်းသော အကြောင်းတရား ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။

“ဥပနိဿယပစ္စည်း”သည် သာမည (အားနည်းသောအကြောင်းတရား) မဟုတ်၊ **အားကြီးသော
အကြောင်းတရား** ဖြစ်၏။

🌸 ဥပနိဿယ (၃) မျိုး 🌸

(၁) အာရမ္မဏူပနိဿယ

စိတ်များဖြစ်ပေါ်လာရာ၌ ထက်သန်အားကောင်းသော အာရုံတို့သည် အားကြီးသော မှီရာဖြစ်၏။ သာမန်အာရုံမဟုတ်ဘဲ အလွန်စွဲမက်လောက်သော အာရုံ၊ လွန်စွာ ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသော အာရုံ ဖြစ်၏။ ထိုအာရုံတို့သည် မိမိတို့ကို အလေးအနက် အာရုံပြုကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ စိတ်၊ စေတသိက်တရားတို့အား လျင်သောအဟုန်ဖြင့်ဖြစ်စေရန် လွန်စွာကြိုးမားသည့်အကြောင်းများ ဖြစ်ကြ၏။

“အာရမ္မဏူပနိဿယပစ္စည်း”သည် “အာရမ္မဏာဓိပတိ” နှင့် တူ၏။

(၂) အနန္တရူပနိဿယ

အာရုံတစ်ခုကို အာရုံပြု၍ စိတ်၊ စေတသိက်တို့ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ကြရာဝယ် နောက်နောက်သော စိတ်တို့သည် ရှေးရှေးသောစိတ်တို့၏ ပြင်းထန်သော တွန်းအားကြောင့်သာ လျင်စွာ ဆက်လက်ဖြစ်ကြ ၏။

“အနန္တရူပနိဿယပစ္စည်း”သည် “အနန္တရ” နှင့် တူ၏။

(၃) ပကတူပနိဿယ

စိတ်၊ စေတသိက်တို့ တလစပ်ဖြစ်စေရန် အားကြီးသော မှီရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုရာဝယ် ဖော်ပြခဲ့သောအာရုံများနှင့် ရှေးရှေးသောစိတ်တို့မှ ကြွင်းကုန်သော ပင်ကိုယ်အားဖြင့် အားကြီးသော မှီရာဖြစ်ကြသည့် အခြားသော အကြောင်းတရားတို့သည် “ပကတူပနိဿယ” မည်၏။

ဤ “ပကတူပနိဿယ”သည် အလွန်ကျယ်၏။

အဇ္ဈတ္တဖြစ်စေ၊ ဗဟိဒ္ဓဖြစ်စေ... ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းတရားသည် “ပကတူပနိဿယပစ္စည်း” ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤ “ပကတူပနိဿယ”ကို ပစ္စည်းပဒေသာပင်ကြီး (မဟာပစ္စည်းကြီး) ဟု ကျမ်းဂန်တို့၌ ဆိုထားကြ၏။

- သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ ဟု ဆိုအပ်သော ကုသိုလ်တရားတို့သည်၎င်း၊
- ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ပတ္တနာ (တောင့်တသောတဏှာ) ဟု ဆိုအပ်သော အကုသိုလ်တရားတို့သည်၎င်း၊
- ကာယိကသုခ၊ ကာယိကဒုက္ခ သည်၎င်း၊
- ကလျာဏမိတ္တစသောပုဂ္ဂိုလ် သည်၎င်း၊
- လျောက်ပတ်သော ဘောဇဉ်၊ ဥတု၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ သည်၎င်း၊
- အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ ၎င်း ...

ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ကုသိုလ်စိတ် (၂၁)၊ အကုသိုလ်စိတ် (၁၂)၊ ဝိပါက်စိတ် (၃၆)၊ ကြိယာစိတ် (၂၀) ပေါင်း စိတ် (၈၉)၊ စေတသိက် (၅၂) → ‘နာမက္ခန္ဓာ’ တို့အား “ပကတူပနိဿယသတ္တိ” ဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြ၏။

“ဥပနိဿယပစ္စည်း” ကို မိုးတွင်းကာလမှာ ထစ်ချုန်းရှာသွန်းသော မိုးကြီးနှင့်တူသည်ဟု ဥပမာပေးကြ၏။

အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား	သင်္ချာ (၉)		အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) တရား
အားကြီးသော ကု (၂၁)၊ စေ (၃၈)	ကု	ကု	ကု (၂၁)၊ စေ (၃၈)
အားကြီးသော အကု (၁၂)၊ စေ (၂၇)	အကု	အကု	အကု (၁၂)၊ စေ (၂၇)
အားကြီးသော ဝိ (၃၆)၊ ကြိ (၂၀)၊ စေ (၃၈)၊ ရုပ် (၂၈)	အဗျာ	အဗျာ	ဝိ (၃၆)၊ ကြိ (၂၀)၊ စေ (၃၈)

အကြောင်း (ပစ္စည်း) (ကုသိုလ်) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) (ကုသိုလ်) တရား
သဒ္ဓါ (ပြဓာန်းသော မဟာကု စိတ္တုပ္ပါဒ်) သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ အားကောင်းသော အရ-မဂ် ကြံ့ ကု (၂၀)	ဒါန၊ သီလ၊ ဥပုသ်၊ ဈာန်၊ ဝိပဿနာ၊ မဂ်၊ အဘိညာဉ်၊ သမာပတ် ကု (၂၁) စေ (၃၈)

အကြောင်း (ပစ္စည်း) (ကုသိုလ်) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) (အကုသိုလ်) တရား
သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ ပြဓာန်းသော မဟာကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် အားကောင်းသော လောကီကု (၁၇)	မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ပတ္တနာ အကု (၁၂)၊ စေ (၂၇)

အကြောင်း (ပစ္စည်း) (ကုသိုလ်) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) (အဗျာကတ) တရား
သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ ပြဓာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် အားကောင်းသော ကု (၂၁)	ကိုယ်ကို ပူပန်ခြင်း၊ ရှာဖွေမှု အရင်းခံရှိသော ဆင်းရဲ၊ ကာယိကသုခ၊ ကာယိကဒုက္ခ၊ ဝိပါက်၊ ဖလသမာပတ်၊ ကြိယာသမာပတ်၊ ဝိ (၃၆)၊ ကြံ (၂၀)

အကြောင်း (ပစ္စည်း) (အကုသိုလ်) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) (အကုသိုလ်) တရား
ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ပတ္တနာ အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် အားကောင်းသော အကု (၁၂)၊ စေ (၂၇)	သတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်း၊ လိမ်ခြင်း၊ ကာမေသုပြုခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးသုံးခြင်း၊ ဒုစရိုက်မှုပြုခြင်း၊ ပဉ္စနန္တရိယကံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ အကု (၁၂)၊ စေ (၂၇)

အကြောင်း (ပစ္စည်း) (အကုသိုလ်) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) (ကုသိုလ်) တရား
သတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်း၊ လိမ်ခြင်း၊ ကာမေသုပြုခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးသုံးခြင်း၊ ဒုစရိုက်မှုပြုခြင်း၊ ပဉ္စနန္တရိယကံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ပတ္တနာ အကု (၁၂)၊ စေ (၂၇)	ဒါန၊ သီလ၊ ဥပုသ်၊ ဈာန်၊ ဝိပဿနာ၊ မဂ်၊ အဘိညာဉ်၊ သမာပတ်၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ ကု (၂၁)၊ စေ (၃၈)

အကြောင်း (ပစ္စည်း) (အကုသိုလ်) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) (အဗျာကတ) တရား
ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ပတ္တနာ အကု (၁၂)၊ စေ (၂၇)	ကိုယ်ကိုပူပန်ခြင်း၊ ရှာဖွေခြင်း အရင်းခံရှိသောဆင်းရဲ ကာယိကသုခ၊ ကာယိကဒုက္ခ၊ ဖလသမာပတ်၊ ဝိပါက် ဝိ (၃၆)၊ ကြံ (၂၀)၊ စေ (၃၈)

ကုသိုလ်က အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုခြင်း၊ အကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုခြင်းတို့၌ “အနန္တရူပနိဿယ” ဖြင့် ကျေးဇူးမပြုဘဲ “အာရမ္မဏူပနိဿယ၊ ပကတူပနိဿယ” တို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ ထို့ကြောင့် “ကေသဉ္စိ” ဟု ဟောတော်မူ၏။

စိတ်ဖြစ်စဉ် (ဝီထိ) များကိုကြည့်လျှင် ကုသိုလ်ဇောများ နောက်မှာ “တဒါရုံ” သို့မဟုတ် “ဘဝင်” ဖြစ်၏။ အကုသိုလ်ဇောဖြစ်လျှင် နောက်စိတ်ဖြစ်စဉ် တစ်ခုဖြစ်မှ ဖြစ်၏။ စိတ်ဖြစ်စဉ် ‘ဝီထိ’ ခြားသွားသောစိတ်ကို “အနန္တရပစ္စည်း” မဖြစ်ပါ။

အကြောင်း (ပစ္စည်း) (အဗျာကတ) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) (အဗျာကတ) တရား
ကာယိကသုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥတု ဘောဇန၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သေနာသန၊ ဖလသမာပတ် ရဟန္တာ ဝိ (၃၆)၊ ကြံ (၂၀)၊ စေ (၃၈)၊ ရုပ် (၂၈)	ကာယိကသုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥတု ဘောဇန၊ သေနာသန၊ ဖလသမာပတ် ကိရိယာသမာပတ်၊ သင်္ခါရတရားတို့ကို ဝိပဿနာရှု။ ဝိ (၃၆)၊ ကြံ (၂၀)၊ စေ (၃၈)၊ ရုပ် (၂၈)

အကြောင်း (ပစ္စည်း) (အဗျာကတ) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) (ကုသိုလ်) တရား
ကာယိကသုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥတု ဘောဇန၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သေနာသန အရ-ဖိုလ် ကြည့် ဝိ၊ ကြံ၊ ရုပ်	ဒါန၊ သီလ၊ ဥပုသ်၊ ဈာန်၊ ဝိပဿနာ၊ မဂ်၊ အဘိညာဉ်၊ သမာပတ်၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ ကု (၂၁)၊ စေ (၃၈)

အကြောင်း (ပစ္စည်း) (အများကတ) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) (အကုသိုလ်) တရား
ကာယိကသုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥတု ဘောဇန၊ သေနာသန လောကီဝိ (၃၂)၊ ကြံ (၂၀)၊ စေ (၃၈)၊ ရုပ် (၂၈)	သတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်း၊ ကာမေသုပြုခြင်း၊ လိမ်ခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးသုံးခြင်း၊ ပဉ္စနန္တရိယကံ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ပတ္တနာ အကု (၁၂)၊ စေ (၂၇)

🌸 သမ္ပတ္တိစက် (၄) ပါး 🌸

- ၁။ ပတိရူပဒေသဝါသ = သင့်လျော်သောအရပ်၌ နေရခြင်း။
- ၂။ သပ္ပုရိသုပဿယ = သူတော်ကောင်း (မိတ်ဆွေကောင်း) ကို အမှီအခိုရခြင်း။
- ၃။ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ = စိတ်ကိုကောင်းအောင် ထားခြင်း။
- ၄။ ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာ = ကြိုတင်ပြုဖူးသော ကောင်းမှုရှိခြင်း။

(အံ၊ ၁၊ ၃၄၁) စက္ကသုတ်၊ စတုက္ကနိပါတ်

အတွင်းစိတ်ကောင်း ပြင်မိတ်ကောင်းနှင့်
ကောင်းမှုရှေးကံ နေရာမှန်
ကန်ကြီးပွားကြောင်း

🌸 “ဥပနိဿယ” နှင့် “နိဿယ” 🌸

“ဥပနိဿယသတ္တိ”သည် အရင်းအမြစ် အခြေခံဖြစ်သော မှီရာသတ္တိမျိုး ဖြစ်၏။

“နိဿယသတ္တိ”ကား အကျိုးတရားဖြစ်ပေါ်ချိန်မှ မကင်းရာ မကင်းကြောင်းဖြစ်သော မှီရာသတ္တိမျိုး ဖြစ်၏။

“စက္ခုဝိညာဉ်ဝိပါက်စိတ်”ဖြစ်ဖို့ရာ၌...

- “ကံ”သည် အခြေခံ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း “ဥပနိဿယ” ဖြစ်၍
- “စက္ခုဝတ္ထု”မှာမူ စက္ခုဝိညာဉ် ဖြစ်ပေါ်ချိန်ကျမှ မကင်းရာ မကင်းကြောင်း မှီရာ “နိဿယ” ဖြစ်သည်။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏သန္တာန်၌ ကုသိုလ်စိတ်၊ အကုသိုလ်စိတ်၊ ဝိပါက်စိတ်၊ ကြိယာစိတ်တို့ တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌...

- ကောင်းသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ မကောင်းသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။
- မိမိ၏စိတ်ကို မိမိဘာသာ ပြုပြင်၍လည်း ဖြစ်နိုင်၏။
- သူတစ်ပါးတို့က တိုက်တွန်း၍လည်း ဖြစ်နိုင်၏။
- သူတစ်ပါးတို့၏ ကောင်း၊ မကောင်းသော အပြုအမူ (ကံ)၊ အကျိုးခံစားရပုံကို ကြည့်၍ ‘အတုမြင် အတတ်သင်’ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။
- ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မိမိတွေ့ကြုံခံစားရသော သက်ရှိသက်မဲ့အရာများကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။

ဤသို့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏သန္တာန်၌ ကုသိုလ်စိတ်၊ အကုသိုလ်စိတ်၊ ဝိပါက်စိတ်၊ ကြိယာစိတ်တို့ တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်ရာ၌ ‘အဝေး-အနီး’၊ ‘အတွင်း-အပြင်’၊ ‘တိုက်ရိုက်-သွယ်ဝိုက်’ စသည်ဖြင့် မရေမတွက် နိုင်အောင် များစွာသော အကြောင်းတရားတို့သည် ရှိကြ၏။ ထိုအကြောင်းတရားဟူသမျှတို့သည် “ပကတူပနိဿယပစ္စည်း”သာ ဖြစ်၏။

 “အနန္တရူပနိဿယ” နှင့် “ပကတူပနိဿယ”

“အနန္တရူပနိဿယပစ္စည်း”၏သတ္တိသည် အခြားမဲ့သောစိတ်၌သာ ကျရောက် ပျံ့နှံ့၏။

➢ တစ် “ဝိထိ” အတွင်း၌သာ ဖြစ်၏။

“ပကတူပနိဿယပစ္စည်း”၏သတ္တိကား အဝေး၌လည်း ပျံ့နှံ့၏။

➢ တစ် “ဝိထိ” အတွင်း နှင့် “ဝိထိ”ခြား၍ ဖြစ်၏။

➢ အတိတ်အာရုံတစ်ခုကို ပြန်လည်အောက်မေ့၍ ‘မနောဒွါရ’၌ဖြစ်သော ‘စိတ်အစဉ်’အား “ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏ဟု မှတ်ရမည်။

“ဥပနိဿယသတ္တိ”သည် “အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ” သန္တာန်တို့၌ “အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်” ကာလသုံးပါး တို့ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။ ရံခါ ပညတ်၌လည်း ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။ (၃၁) ဘုံ၌ ပုဂ္ဂိုလ် (၁၂) ယောက် တို့ကို ကျေးဇူးပြု၏။

ကျေးဇူးမပြုနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ နေရာ၊ အချိန် ဟူ၍ မရှိ။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ “အဗျာကတ”သည် “အဗျာကတ”ကို ကျေးဇူးပြုသောနေရာမှာ “ဥတုဘောဇန၊ သေနာသန” တို့ကို ထည့်ဟောလျှင် ရနိုင်ပါလျက်နှင့် အဘယ့်ကြောင့် သီးခြားထုတ်၍ ဟောရပါ သနည်း?

- ❖ “ဥတုဘောဇန၊ သေနာသန” တို့သည် လူသတ္တဝါတို့၏ အမှီသဟဲ “ဥပနိဿယ” ဖြစ်နေကြ၏။ ထိုတရားတို့သည် “ပညတ် တရား”လေလော၊ “အဗျာကတ တရား”လေလော ဟူ၍ သံသယဖြစ်ဖွယ် ရှိနေသောကြောင့် “ပစ္စယနိဒ္ဒေသ”၌ သီးခြားဟောရသည်။
- ❖ “ဥတုဘောဇန၊ သေနာသန”တို့ကို ပဉ္စာဝါရ၌ ဟောထားသောကြောင့် “ပညတ်”မဟုတ်၊ “ပရမတ်” ဖြစ်သည်။

- ❖ ပဉ္စဝါရ၌ “ပရမတ်”သက်သက် ဟောထားသောကြောင့် ပဉ္စဝါရမှာ “ပုဂ္ဂလောပိ”ဟု မဟောပါ။
- ❖ “ပုဂ္ဂလ”ဟူသည် ပညတ်ဖြစ်၏။

“ဥတုဘောဇနမိ၊ ပုဂ္ဂလောပိ၊ သေနာသနမိ” ဟု “ပိ” များနှင့် ဟောထားသောကြောင့် ကျန်သည့် တရားများကိုလည်း ယူနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပနိဿယပစ္စည်း”ကို မြတ်ဗုဒ္ဓသည် အကျယ်ဝန်းဆုံး ဟောတော်မူ၏။

“ဥတုဘောဇန၊ ပုဂ္ဂလ၊ သေနာသန” တို့ကို ဥပနိဿယ (၉) ချက်နှင့် စဉ်းစားကြည့်လျှင်...

- ‘ကုသိုလ်’ကို ကျေးဇူးပြုသလော?
- ‘အကုသိုလ်’ကို ကျေးဇူးပြုသလော?
- ‘အဗျာကတ’ကို ကျေးဇူးပြုသလော?
- ‘ထို (၉) ချက်မှ အလွတ်’ ကျေးဇူးပြုသလော? ... ဟု မေးစရာရှိ၏။

ပဉ္စဝါရ၌ လေ့လာကြည့်မှ သိနိုင်၏။ ‘အဗျာကတ’ သုံးချက်ထဲ၌ ပါဝင်၏။

ကု + ကု → အာရမ္မဏူပနိဿယ၊ အနန္တရူပနိဿယ၊ ပကတူပနိဿယ (၃) မျိုးလုံး ရ၏။

ကု + အကု → အာရမ္မဏူပနိဿယ၊ ပကတူပနိဿယ (၂) မျိုးသာ ရ၏။

ကု + အဗျာ → (၃) မျိုးလုံး ရ၏။

အကု + အကု → (၃) မျိုးလုံး ရ၏။

အကု + ကု → “ပကတူပနိဿယ”သာ ရ၏။

အကု + အဗျာ → အနန္တရူပနိဿယ၊ ပကတူပနိဿယ (၂) မျိုးသာ ရ၏။

အဗျာ + အဗျာ → (၃) မျိုးလုံး ရ၏။

အဗျာ + ကု → (၃) မျိုးလုံး ရ၏။

အဗျာ + အကု → (၃) မျိုးလုံး ရ၏။

ပုရေဇာတပစ္စယော

ပုရေဇာတ = ပုရေ + ဇာတ။

ပုရေ = ပစ္စယုပ္ပန်တရား မဖြစ်မီ ရှေးဦးစွာ။

ဇာတ = ဖြစ်နှင့်သော တရား။

➢ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ မဖြစ်မီ ရှေးဦးစွာဖြစ်နှင့်သော ဝတ္ထုရုပ် (၆) ပါး၊ အာရုံ (၆) ပါး တရားများ။

“ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိ” ဟူသည်...

- ❖ ဆိုင်ရာပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား မှီရာ(ဝတ္ထု) အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အာရုံအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ ...
ကျေးဇူးပြုဖို့ရာ ထိုပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ မဖြစ်မီ ရှေးဦးစွာဖြစ်နှင့်သော “ဝတ္ထုရုပ် (၆) ပါး” ၊ “အာရုံ (၆)ပါး” ဟူသော “ရုပ်တရားတို့၏ သတ္တိ” ဖြစ်၏။
- ❖ ပုရေဇာတပစ္စည်းသည် “ဝတ္ထုပုရေဇာတ” နှင့် “အာရမ္မဏပုရေဇာတ” ဟု (၂) မျိုးရှိ၏။
- ❖ “ဝတ္ထုပုရေဇာတ”သည် “ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယပစ္စည်း” နှင့် တူ၏။

အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း

အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) တရား
ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော နိဗ္ဗန္ဒရုပ် (၁၈) ပါး	ကာမစိတ် (၅၄)၊ အဘိညာဉ်ဒွေ အပ္ပမညာ ကြည့် စေတသိက် (၅၀)

မှတ်ချက် ➡ “အာရမ္မဏပစ္စည်း”၌ ပစ္စည်းထိုက်သောတရားတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ် ဖြစ်သော စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်တရားများ နှင့် ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ် တို့ဖြစ်ကြ၏။

➡ အာရုံနှင့် ပတ်သက်၍ အကျယ်ဝန်းဆုံး ဖြစ်၏။

➡ “အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း”၌ ပစ္စည်းထိုက်သောတရားတို့သည်ကား
“အာရမ္မဏာဓိပတိ”ကဲ့သို့ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော “နိဗ္ဗန္ဒရုပ်(၁၈)ပါး”တို့သာ ဖြစ်ကြ၏။

“နိဗ္ဗန္တရုပ်(၁၈)ပါး”တို့တွင် ‘ရူပ’ ၊ ‘သဒ္ဒ’ ၊ ‘ဂန္ဓ’ ၊ ‘ရသ’ ၊ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ဟူသော မဟာဘုတ် (၃) ပါး’ ၊

ပေါင်း(၇)ပါးသောရုပ်တို့သည် “ရူပါရုံ၊ သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ” ဟူသော အာရုံ (၅) ပါးတို့၌ ပါဝင်ကြ၏။

ကျန်သောရုပ်တို့ကား “ဓမ္မာရုံ”၌ ပါဝင်ကြ၏။

“အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ”နှင့်“ပစ္စယနိဒ္ဒေသ”တို့၌...

- ❖ “ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ရူပါရုံ... စသော အာရုံ (၅)ပါး” သာ “အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း” တပ်သည် ဟူ၍ ထင်မှတ်ဖွယ်ရှိ၏။

သို့သော် “ပဗ္ဗာဝါရ”၌...

- ❖ အာရုံ(၅)ပါးမှ ကျန်သော နိဗ္ဗန္တရုပ်အားလုံးပါဝင်သဖြင့် “နိဗ္ဗန္တရုပ် (၁၈) ပါး”လုံးသည် “အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း”ထိုက်သည်ဟု မှတ်ရမည်။

“အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း”၌

- ❖ “ကာမစိတ် (၅၄)၊ အဘိညာဉ် ဒွေ” တို့သည်သာ “ပစ္စုပ္ပန် နိဗ္ဗန္တရုပ်” များကို အာရုံပြုနိုင်ကြ၏။
- ❖ “ကျန်သော ရူပစိတ်၊ အရူပစိတ်၊ လောကုတ္တရာစိတ်” တို့သည်ကား “ကသိုဏ်း၊ ပညတ်” စသည်ကို သာ အာရုံပြု၍ “ပစ္စုပ္ပန် နိဗ္ဗန္တရုပ်”ကို အာရုံမပြုသောကြောင့် ပစ္စယုပ္ပန်တရား၌ မပါဝင်ကြ။
- ❖ “ကာမစိတ် (၅၄)၊ အဘိညာဉ် ဒွေ” တို့သည်လည်း “ပစ္စုပ္ပန် နိဗ္ဗန္တရုပ်” များကို အာရုံပြုမှသာ “အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း”၏ ကျေးဇူးပြုခြင်းကို ခံကြ၏။
- ❖ ကျန်သော အာရုံများကို အာရုံပြုသည့် အခါ “အာရမ္မဏပုရေဇာတသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း ကို မခံရ။

“နိဗ္ဗန္တရုပ်”များသည် “ပရမတ်”တရားများသာဖြစ်၍... “သတ္တဝါ၊ ပညတ်” မဟုတ်သော ကြောင့်၊ “သတ္တဝါ၊ ပညတ်”ကို အာရုံပြုမှဖြစ်ကြသော “အပ္ပမညာ စေတသိက် (၂) ပါး” ကိုလည်း “အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း” ၏ “ပစ္စယုပ္ပန်တရား”မှ ကြဉ်ရ၏။

“ပစ္စယုပ္ပန်တရား”တို့ မဖြစ်မီ ရှေးဦးစွာ ကြိုတင်၍ ဖြစ်နှင့်သည်ဟူ၍ဆိုရာ၌... “ဖြစ်ပြီး ချုပ်ပျောက်သွားသည်”ကို မဆိုလို။ “ဝတ္ထု၊ အာရုံ”ဟူသော “ရုပ်ပစ္စည်းတရား”တို့သည် မိမိကိုမှီ၍ ဖြစ်ထိုက်သမျှသော စိတ်၊ စေတသိက်၊ နာမ်တရားတို့ အားလုံးဖြစ်ပြီးသည်အထိ “ထင်ရှားရှိခြင်း → အတ္ထိသဘော” တည်ရှိနေ၏။

ထို့ကြောင့် “ပုရေဇာတပစ္စည်း”ထိုက်သည့် ယင်း “ဝတ္ထု၊ အာရုံ” ဟူသောတရားတို့သည် ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ မဖြစ်မီ ရှေးဦးစွာဖြစ်နှင့်၍ မချုပ်ပျောက်သေးဘဲ “အတ္ထိသဘော”ဖြင့် ထင်ရှားရှိနေ လျက် “ဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန်တရား”တို့အား ကျေးဇူးပြုကြ၏။

ဤ “ပုရေဇာတပစ္စည်း”သည် ကမ္ဘာဦးကစ၍ ပေါ်ထွန်းခဲ့သော နေ၊ လ နှစ်ပါးနှင့် တူ၏။ ကမ္ဘာဦးကစ၍ ပေါ်ထွန်းခဲ့သော နေ၊ လ နှစ်ပါးတို့သည် ယခုတိုင်အောင် ထင်ရှားရှိလျက် သတ္တဝါ အပေါင်းအား အလင်းရောင်ပေး၍ ကျေးဇူးပြုကြ၏။

“ဝတ္ထု၊ အာရုံ”ဟူသော “ရုပ်ပစ္စည်းတရား”တို့သည် ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ မဖြစ်မီ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်နှင့်၍ မချုပ်ပျောက်သေးဘဲ ထင်ရှားရှိလျက် မိမိတို့နောက်မှဖြစ်ကြသည့် စိတ်၊ စေတသိက်၊ နာမ်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုသောသတ္တိသည် “ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိ” ဖြစ်၏။

- ❖ ဝတ္ထုရုပ် (၆) ပါးနှင့် သက်ဆိုင်သော ပုရေဇာတပစ္စည်းကို “ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်း” ဟု ခေါ်၏။
- ❖ အာရုံ (၆) ပါးနှင့် သက်ဆိုင်သော ပုရေဇာတပစ္စည်းကို “အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း” ဟု ခေါ်၏။

အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) တရား
ရှေးရှေး “ရုပ်” စက္ခုဝတ္ထု... စသော ဝတ္ထု (၆) ပါး ရူပါရုံ... စသော အာရုံ (၆) ပါး	နောက်နောက် “နာမ်” စိတ်၊ စေတသိက် စိတ်၊ စေတသိက်

အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား	သင်္ချာ (၃)		အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) တရား
ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော နိဗ္ဗန္ဒရုပ် (၁၈) ပါး	အဗျာ	ကု	မဟာကု (၈)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု-သောတ ကုအဘိညာဉ်
	အဗျာ	အကု	အကု (၁၂)၊ စေ (၂၇)
	အဗျာ	အဗျာ	ကာမဝိ (၃၂)၊ ကာမကြံ (၁၁)၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု-သောတ ကြံအဘိညာဉ်

“ပုရေဇာတသတ္တိ”သည်...

- ❖ ကာလအားဖြင့်... ပစ္စုပ္ပန်၌သာ ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။
- ❖ ဘုံအားဖြင့်... ပဉ္စဝေါကာရ (၂၆) ဘုံတို့၌သာ ရနိုင်၏။ အရူပ (၄) ဘုံ နှင့် အသညသတ်ဘုံ တို့ရမရ။
- ❖ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်... မဂ္ဂဋ္ဌာန် လေးယောက် တို့မှတစ်ပါး၊ ကျန် ပုဂ္ဂိုလ် (၈) ယောက်တို့၌ ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။

“စက္ခုပသာဒ”က “စက္ခုဝိညာဉ်”ကို ကျေးဇူးပြုသောအခါ...

- (၁) “နိဿယ”မှာ မှီရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း အကြောင်းတစ်ခု၊
- (၂) “ပုရေဇာတ”မှာ ‘ပစ္စည်းတရား’သည် ရှေ့ကဖြစ်နှင့်ပြီး၊ ‘ပစ္စယုပ္ပန်တရား’တို့က နောက်မှဖြစ်ခြင်း အကြောင်းတစ်ခု၊
- (၃) “အတ္တိ”မှာ ‘ပစ္စည်းတရား’က အရင်ဖြစ်ပြီး ချုပ်သွားပြီးမှ ကျေးဇူးပြုတာမဟုတ်ဘဲ၊ “စက္ခုပသာဒ” မချုပ်မီ ထင်ရှားရှိဆဲ၌ ကျေးဇူးပြုခြင်း အကြောင်းတစ်ခု၊
- (၄) “အဝိဂတ”မှာ “စက္ခုဝိညာဉ်”ကို ကျေးဇူးပြုသောအခါ “စက္ခုပသာဒ” အရင်ဖြစ်ပြီး ထင်ရှား ရှိဆဲသာမက ဘယ်လိုမှ ကင်းလို့မရဘဲ မကင်းနိုင်သောသဘော ကျေးဇူးပြုခြင်း အကြောင်းတစ်ခု၊
- (၅) “ဣန္ဒြိယ”မှာ မြင်သောနေရာ၌ “စက္ခုပသာဒရုပ်”က အစိုးရ၏။ “စက္ခုပသာဒရုပ်” မရှိလျှင် ဘယ်နည်းနှင့်မှ “စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်” ဖြစ်ခြင်းမရှိသော အကြောင်းတစ်ခု၊
- (၆) “ဝိပ္ပယုတ္တ”မှာ “စက္ခုပသာဒ”သည် ‘အတီတဘဝင်၏ ဥပါဒ်’မှာ ဖြစ်၏။ “စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်” ကား ‘စိတ္တက္ခဏ (၄) ချက် လွန်မှ’ ဖြစ်၏။ ဖြစ်ချင်းလည်း မတူ။ “စက္ခုပသာဒရုပ်”သည် စိတ္တက္ခဏ (၁၇) ချက် ကြာမှ ချုပ်၏။ “စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်”ကား “ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင် → စိတ္တက္ခဏတစ်ခု”အတွင်း၌ ချုပ်၏။ ချုပ်လည်း မတူသော အကြောင်းတစ်ခုတို့ ဖြစ်ကြ၏။

ထို့ကြောင့် (၆) ပစ္စည်း တို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။

🌸 ကိစ္ဆိကာလေ 🌸

“ပဋိသန္ဓေဝိထိ”ကို ကြည့်လျှင်...

➢ ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင် (၁၅၊ ၁၆) ချက် ဖြစ်၏။

“ပုရေဇာတပစ္စည်း”သည် သူ့ရှေ့မှာ အရင်ဖြစ်သောတရားရှိမှ ကျေးဇူးပြု၏။

ဘဝ၏ ပထမဆုံး ပဋိသန္ဓေစိတ်မှာ သူ့ရှေ့က အရင်ရှိနေသော အရင်ဘဝက စိတ်ကို ဤပစ္စည်းက ဟောလိုရင်းမဟုတ်၊ ယခုဘဝ၏ စိတ်ကိုသာ ဟော၏။

ထို့ကြောင့် ယခုဘဝ၏ ပထမဆုံးဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်ကို “ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်သည့်အတွက် “ကိစ္ဆိကာလေ န ပုရေဇာတပစ္စယော”ဟု ဟော၏။

“ပဋိသန္ဓေစိတ်” နှင့် “ဟဒယဝတ္ထုရုပ်” တို့သည် တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်ကြပြီး အချင်းချင်းမှီကြ၏။ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် အတူဖြစ်သော “ဟဒယဝတ္ထုရုပ်”က အရင်ဖြစ်၏။ ထို “ဝတ္ထုရုပ်”သည် ပဌမဘဝင် ကို “ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။

“ပဋိသန္ဓေစိတ်”မှာ ယခုဘဝ၌ သူ့ရှေ့က စိတ်မရှိ၊ ထို့ကြောင့်...

- ❖ ကိစ္ဆိကာလေ = ပဝတ္တိအခါ၌ → “ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။
- ❖ ကိစ္ဆိကာလေ = ပဋိသန္ဓေအခါ၌ → “ပုရေဇာတပစ္စယ သတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးမပြုပါ။

“ကိစ္ဆိကာလေ” အဓိပ္ပါယ်သည် “သဟဇာတပစ္စည်း” နှင့် ပြောင်းပြန်မှတ်ပါ။

အများကတော့ ဓမ္မော အများကတသ ဓမ္မဿ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော – အာရမ္မဏပုရေဇာတံ၊
ဝတ္ထုပုရေဇာတံ။

အာရမ္မဏပုရေဇာတံ – အရဟာ စက္ခု အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿတိ။ သောတံ...ပေ...
ဃာနံ...ပေ... ဇိဝံ...ပေ...ကာယံ...ပေ... ရူပေ...ပေ... သဒ္ဓေ...ပေ... ဂန္ဓေ...ပေ... ရသေ...ပေ...
ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ...ပေ... ဝတ္ထု အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿတိ၊ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ၊
ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ သဒ္ဓိ သုဏတိ။ ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဿ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။
သဒ္ဓါယတနံ သောတဝိညာဏဿ...ပေ... ဂန္ဓာယတနံ ဃာနဝိညာဏဿ...ပေ... ရသာယတနံ ဇိဝုဝိညာ
ဏဿ...ပေ... ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ ကာယဝိညာဏဿ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဝတ္ထုပုရေဇာတံ – စက္ခာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဿ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ သောတာယတနံ
သောတဝိညာဏဿ...ပေ...ဃာနာယတနံ ဃာနဝိညာဏဿ...ပေ... ဇိဝုယတနံ ဇိဝုဝိညာဏဿ
...ပေ... ကာယာယတနံ ကာယဝိညာဏဿ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဝတ္ထု ဝိပါကာဗျာကတာနံ
ကိရိယာ ဗျာကတာနံ ခန္ဓာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၁)

အများကတော့ ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော – အာရမ္မဏပုရေဇာတံ၊
ဝတ္ထုပုရေဇာတံ။

အာရမ္မဏပုရေဇာတံ – သေက္ခာ ဝါ ပုထုဇ္ဇနာ ဝါ စက္ခု အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ။
သောတံ...ပေ... ဃာနံ...ပေ... ဇိဝံ...ပေ... ကာယံ...ပေ... ရူပေ...ပေ... သဒ္ဓေ...ပေ... ဂန္ဓေ...ပေ...
ရသေ...ပေ... ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ...ပေ... ဝတ္ထု အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ။ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ရူပံ
ပဿန္တိ။ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ သဒ္ဓိ သုဏန္တိ။

ဝတ္ထုပုရေဇာတံ – ဝတ္ထု ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၂)

အဗျာကတော ဓမ္မော အကုသလဿ ဓမ္မဿ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော – အာရမ္မဏပုရေဇာတံ၊
ဝတ္ထုပုရေဇာတံ။

အာရမ္မဏပုရေဇာတံ – စက္ခု အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ၊ တံ အာရပ္ပ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သေတံ...ပေ...ဃာနံ...ပေ...ဇိဝံ...ပေ...ကာယံ...
ပေ...ရူပေ...ပေ...သဒ္ဓေ...ပေ...ဂန္ဓေ...ပေ...ရသေ...ပေ...ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ...ပေ...ဝတ္ထု အဿာဒေတိ
အဘိနန္ဒတိ၊ တံ အာရပ္ပရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ..ပေ... ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဝတ္ထုပုရေဇာတံ – ဝတ္ထု အကုသလာနံ ခန္ဓာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၃)

ပစ္ဆိမဇာတိပစ္စယော

ပစ္ဆိမဇာတိပစ္စယော = ပစ္ဆိမ + ဇာတိ + ပစ္စယော။

ပစ္ဆိမ = နောက်မှ ၊

ဇာတိ = ဖြစ်၍ ၊

ပစ္စယော = ကျေးဇူးပြုခြင်း။

- နောက်မှဖြစ်သော စိတ်၊ စေတသိက် နာမ်တရားတို့က ရှေးစိတ်တို့နှင့်အတူ ဖြစ်လာကြသော ရုပ်တရားတို့အား ခိုင်မြဲစွာ တည်တံ့နေစေဖို့ ကျေးဇူးပြုခြင်းသောကို “ပစ္ဆိမဇာတိပစ္စည်း” ဟု ခေါ်သည်။
- ❖ လင်းတငယ်တို့အား အစာစားရလိမ့်မည်ဟူသော တောင့်တမျှော်လင့်မှု စေတနာသည် ရှေးဦးစွာကြိုတင်ဖြစ်နှင့်သော လင်းတငယ်တို့၏ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်အား ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့...
 - နောက် စေတနာနာမ် + ရှေ့ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်
- ❖ နောက်နှစ်တို့၌ နှစ်စဉ်ရွာသွန်းချသော မိုးရေတို့သည် ရှေးနှစ်များက ပေါက်နေသော သစ်ပင်ငယ် တို့အား ကြီးပွားစည်ပင်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့...
 - နောက် ရွာသွန်းသော မိုးရေ + ရှေ့ပေါက် သစ်ပင်ငယ်

- ထင်ရှားဖြစ်ဆဲသောစိတ်သည် ရှေးကဖြစ်နှင့်ပြီးသော ထင်ရှားနေကုန်သော “ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ → အကြောင်းတရားလေးပါး”တို့ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်းအား သန္တာန်စဉ်ဆက် ရုပ်သက်ရှည်စေခြင်းငှါ...“သဟဇာတိပစ္စယသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။
- “ပုရေဇာတိပစ္စည်း”သည် ရုပ်တရားများက မိမိတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်၊ စေတသိက်၊ နာမ်တရားတို့အား ထိုနာမ်တရားတို့မဖြစ်မီ ရှေးဦးစွာဖြစ်နှင့်၍ ကျေးဇူးပြုခြင်းကို ဆိုလို၏။

- “ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း”သည်ကား နောက်မှဖြစ်ပေါ်လာကြသည့် စိတ်၊ စေတသိက်၊ နာမ်တရားများ က မိမိတို့ မဖြစ်မီ ရှေးဦးစွာဖြစ်နှင့်ကြသည့် ရုပ်တရားတို့အား သန္တာန်စဉ်ဆက် ရုပ်သက်ရှည်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးပြုခြင်းကို ဆိုလို၏။

ထို့ကြောင့် ဤ “ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း”သည် “ပုရေဇာတပစ္စည်း”၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။

🌸 ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဖြစ်ပုံ 🌸

သတ္တဝါတစ်ဦးသည် ဘဝဟောင်းမှ စုတေပြီး ချက်ချင်းပင် ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေ နေရ၏။ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်၏။ ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဖြစ်ဆဲ “ဥပါဒ်”ခဏနှင့်အတူ တပြိုင်နက်ပင် “ကမ္မဇရုပ်” (ကာယဒသကကလာပ်၊ ဝတ္ထုဒသကကလာပ်၊ ဘာဝဒသကကလာပ်) အပေါင်းလည်း ဖြစ်ကြ၏။

ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဖြစ်ဆဲ “ဥပါဒ်”ခဏ၌ “ကံ”တည်းဟူသော အကြောင်းတရားတစ်ခုတည်း ကြောင့် “ကမ္မဇရုပ်”တစ်မျိုးတည်းသာ ဖြစ်သေး၍၊ ထိုကမ္မဇရုပ်ကို “ဧကဇကာယ”ဟုခေါ်၏။

စိတ်တစ်ခုမှာ “ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင်”ဟူ၍ ခဏငယ်သုံးခုစီရှိလေရာ ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌီခဏဝယ် “ဥတုဇရုပ်”အပေါင်းလည်း ဖြစ်၏။ ယင်းပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌီခဏ၌ “ကံ” နှင့် “ဥတု” ဟူသော အကြောင်းတရားနှစ်ပါးကြောင့် “ကမ္မဇရုပ်” ၊ “ဥတုဇရုပ်” နှစ်မျိုးရှိလာပြီဖြစ်ရာ၊ ထိုရုပ်နှစ်မျိုးကို “ဒွိဇကာယ”ဟုခေါ်၏။

ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ဖြစ်တည်ပျက်ပြီးနောက် ဘဝင်စိတ်တို့ တစ်ခုပြီးတစ်ခု အဆက်မပြတ် ဖြစ်ကြရာ ပထမဘဝင်စိတ်၏ ဖြစ်ဆဲ ဥပါဒ်ခဏ၌ “စိတ္တဇရုပ်”များလည်း ဖြစ်လာကြ၏။ ထိုပထမ ဘဝင်စိတ်၏ ဖြစ်ဆဲ ဥပါဒ်ခဏ၌ “ကံ” ၊ “ဥတု” ၊ “စိတ်” အကြောင်းသုံးပါးကြောင့် ဖြစ်ကြသော “ကမ္မဇရုပ်” ၊ “ဥတုဇရုပ်” ၊ “စိတ္တဇရုပ်” သုံးမျိုးရှိလာပြီဖြစ်ရာ၊ ယင်းသုံးမျိုးကို “တိဇကာယ” ဟုခေါ်၏။

ထို“ပဋိသန္ဓေ”စသော စိတ်အပေါင်းနှင့် ယင်းရုပ်သုံးမျိုးအပေါင်းတို့ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြု လျက် ရုပ်ခန္ဓာကိုယ် တဖြည်းဖြည်း ကြီးထွားလာခဲ့ရာ၊ ထိုသတ္တဝါသည် “ဗဟိဒ္ဓ”မှရသော အာဟာရ ထဲမှ သြဇာဓာတ်ပျံ့နှံ့ခြင်းကို ရရှိသောအခါတွင် “အာဟာရဇရုပ်”အပေါင်းလည်း ဖြစ်လာကြ၏။

ထိုအခါတွင် “ကံ ၊ ဥတု ၊ စိတ် ၊ အာဟာရ → အကြောင်းတရားလေးပါး” တို့ကြောင့် ကမ္မဇရုပ် ၊ ဥတုဇရုပ် ၊ စိတ္တဇရုပ် ၊ အာဟာရဇရုပ် → ရုပ်လေးမျိုးလုံးရှိလာကြပြီဖြစ်ရာ၊ ထိုရုပ်စုလေးမျိုးကို “စတုဇကာယ”ဟုခေါ်၏။

“ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း”သည် နောက်စိတ်က ရှေးစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ရုပ်တရားကိုသာ ကျေးဇူး ပြုထောက်ပံ့နိုင်သောကြောင့် ဘဝသစ်၌ ပထမဆုံးဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် မိမိရှေ့၌ စိတ်တစ်ခုမျှ မဖြစ်၊ မည်သည့်ရုပ်မျှ မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေစိတ်က မည်သည့်ရုပ်ကိုမျှ ကျေးဇူးမပြုနိုင်။

ပဋိသန္ဓေစိတ် နောက်၌ဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်တို့တွင်...

- ပထမဘဝင်စိတ်သည် -
 - ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ ကမ္မဇရုပ်၊
 - ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌီခဏ၌ ဥတုဇရုပ် ... “ဒွိဇကာယ” ရုပ်စုနှစ်မျိုး အား၎င်း၊
- ဒုတိယဘဝင်စိတ်သည် ပထမဘဝင်စိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ -
 - ကမ္မဇရုပ်၊
 - ဥတုဇရုပ်၊
 - စိတ္တဇရုပ် ... “တိဇကာယ” ရုပ်သုံးမျိုး အား၎င်း၊
- တတိယဘဝင်စိတ်သည် ဒုတိယဘဝင်စိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ -
 - ရုပ်တရားများအား၎င်း

... စသည် နည်းအားဖြင့် ‘ပစ္ဆာဇာတသတ္တိ’ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။

“အာဟာရဇရုပ်စု”ဖြစ်လာသောအခါ၌ နောက်ကဖြစ်သော စိတ်၊ နာမ်တရားက၊ ရှေးစိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ ဖြစ်နှင့်လေပြီးသော ကမ္မဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ စိတ္တဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ် → စတုဇကာယ ရုပ်စုလေးမျိုးအား “ပစ္ဆာဇာတသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။

သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်သည်မှစ၍ စုတေသည့်တိုင်အောင် “ဘဝင်စိတ်” နှင့် “ဝီထိစိတ်”တို့သည် တစ်လှည့်စီ ဖြစ်နေကြ၏။ ထို ဘဝင်စိတ် နှင့် ဝီထိစိတ် တို့တွင် နောက်စိတ်တွေက ရှေးစိတ်များနှင့်အတူဖြစ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ရှိ စတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်စုလေးမျိုးတို့အား “**ပစ္ဆိမဇာတပစ္စယသတ္တိ**”ဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြ၏။ ထောက်ပံ့သွားကြ၏။ ယင်းသတ္တဝါ၏ ခန္ဓာကိုယ်ရှိ ရုပ်အပေါင်းတို့သည် စိတ်၊ စေတသိက် နာမ်တရားတို့၏ အထောက်အပံ့ကို အဆက်မပြတ်ရနေကြ သောကြောင့်သာ မပျက်မစီးဘဲ စည်ပင်ရှင်သန်ကြ၏။ “ဆီ”၏ အထောက်အပံ့ကို ရသောကြောင့် “ဆီမီး”သည် အဆက်မပြတ် တောက်လောင်နေနိုင်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) တရား
ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အရူပဝိပါက်လေးခု ကြည့် ပထမဘဝင် အစရှိသော နောက်နောက်သော စိတ် (၈၅)၊ စေ (၅၂)	“ပဋိသန္ဓေ”စသော ရှေးစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ ဌီသို့ရောက်သော (ဧကဇကာယ) ဒွိဇ၊ တိဇ၊ စတုဇကာယ ရုပ်အပေါင်း

- မှတ်ချက်** 🖐️ နောက်ဖြစ်သော နာမ်တရားတို့က ရှေ့စိတ်နှင့်အတူဖြစ်သော ရုပ်တရားအား ကျေးဇူးပြုပုံ ကို သေချာလေ့လာကြည့်လျှင် ဘဝသစ်တစ်ခု၌ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏ ၊ ဒွိခဏ များ၌ “ဒွိဇကာယ”ခေါ်သော ရုပ်နှစ်မျိုးအားသာ နောက်ဘဝင်စိတ်က ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။
- 🖐️ သို့သော် အချို့သော သုံးချက်စုခေါ်ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်း ကျေးဇူးပြုပုံဆိုင်ရာ ကျမ်းများ၌၊ နောက်ဖြစ်သော နာမ်တရားက “ဧကဇကာယ” ကမ္မဇရုပ်စုတစ်မျိုးတည်းကို ကျေးဇူး ပြုပုံ သဘောဖြင့် ပစ္စယုပ္ပန်တရားများထဲ၌ “ဧကဇကာယ”ဟု ထည့်သွင်းထား၏။
- 🖐️ စင်စစ်မှာ “ဧကဇကာယ” ရုပ်သက်သက်အား ကျေးဇူးပြုခံရခြင်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် သဘာဝယုတ္တိ မရှိသည့်အတွက် “ဧကဇကာယ” ထည့်သွင်းခြင်းကို ပညာရှင်တို့သည် မနှစ်သက်ကြ။

“ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း”၌ နာမ်တရားသည် ရုပ်တရားအား ကျေးဇူးပြုပုံကို စဉ်းစားစရာ တစ်ခုရှိ၏။

“ရုပ်တရားတို့သည် မိမိတို့ဆိုင်ရာ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ အကြောင်းတရားလေးပါး တို့ကြောင့် ဖြစ်လာခဲ့ကြရာ၊ ထိုရုပ်တရားတို့ကို နောက်နောက် နာမ်တရားတို့က ကျေးဇူးပြုရာ၌ အဘယ်သို့ အကျိုးထူးရှိလေသနည်း”ဟူ၍ စဉ်းစားဖွယ်၊ မေးဖွယ်ရှိရာ...

- ❖ ရုပ်အစဉ်အဆက်ကို တာရှည်စွာ တည်တံ့စေခြင်း အကျိုးရှိ၏။
- ❖ နာမ်တရား၏ အထောက်အပံ့ကို မရလျှင် သူသေကောင်၏ ရုပ်ကိုယ်သည် တခဏချင်းပင် ညှိုးနွမ်းပုပ်ဆွေးပျက်စီးသွားပုံကို ကြည့်၍ သိနိုင်၏။

ဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန် (ကျေးဇူးခံ) တရားတို့အား၊ ပစ္စည်း (ကျေးဇူးပြု) တရားတို့က ကျေးဇူးပြုရာ၌ **ဇနကသတ္တိ** ၊ **ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိ** ၊ **ဇနကောပတ္တမ္ဘကသတ္တိ** သုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြ၏။

- (၁) “**ဇနကသတ္တိ**”ဟူသည် ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား ဥပါဒ် (ဖြစ်ပေါ်လာ) အောင်သာ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည့် သတ္တိမျိုးဖြစ်၏။
- (၂) “**ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိ**”ဟူသည် ထိုသို့ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားစုအား ဌီခဏ၊ ဘင်ခဏ (တည်ပျက်) တို့၌ တည်တံ့အောင်သာ ထောက်ပံ့နိုင်သော သတ္တိမျိုးဖြစ်၏။
- (၃) “**ဇနကောပတ္တမ္ဘကသတ္တိ**”ကား ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား ဖြစ်လည်းဖြစ်ပေါ်လာအောင်၊ တည်လည်းတည်တံ့နေအောင် နှစ်ပါးစုံအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သော သတ္တိမျိုးဖြစ်၏။

ဤ “ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း”သည် ...

- ❖ “ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိ”သာ ရှိ၏ (“ဇနကသတ္တိ” မရှိ)။
- ❖ ဆိုင်ရာအကြောင်းတရားတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးသော ရုပ်တရားတို့အား နာမ်တရားတို့က အထောက်အပံ့ပေးသောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေးကြ၏။

“ပစ္စုပ္ပန်ပစ္စယသတ္တိ”သည်...

- ❖ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌သာ ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။
- ❖ ပုဂ္ဂိုလ် (၁၂) ယောက်လုံးတို့၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။
- ❖ နာမ်တရားက ရုပ်တရားအား ကျေးဇူးပြုသည်ဖြစ်ရာ ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုးလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်းဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဤပစ္စည်းသည်...

- ❖ “ရုပ်ခန္ဓာ”တစ်ပါးသာရှိသော ဧကဝေါကာရ = အသညသတ်ဘုံနှင့်၎င်း၊
- ❖ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးသာရှိသော စတုဝေါကာရ = အရူပလေးဘုံနှင့်၎င်း... မသက်ဆိုင်ဘဲ၊

ရုပ်နာမ်အစုံ ခန္ဓာငါးပါးလုံးရှိသော “ပဉ္စဝေါကာရ (၂၆)ဘုံ”နှင့်သာ သက်ဆိုင်၏။

အရူပဝိပါက်စိတ် လေးပါးသည် အရူပဘုံ၌သာ ပဋိသန္ဓေ ၊ ဘဝင် ၊ စုတိစိတ် ဖြစ်၍ ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံများနှင့် မသက်ဆိုင်သောကြောင့် ယင်းစိတ်လေးပါးကို “ပစ္စုပ္ပန်ပစ္စည်း”မှ ကြဉ်ရ၏။

ပဉ္စဝေါကာရ (၂၆)ဘုံတွင်လည်း ကာမ (၁၁) ဘုံ နှင့် ရူပဗြဟ္မာ (၁၅) ဘုံဟူ၍ နှစ်ပိုင်းခွဲခြား၍ မှတ်သားရမည်။ “ပစ္စုပ္ပန်ပစ္စည်း”၏ သဘောအဓိပ္ပါယ် ရှင်းလင်းချက်တို့သည် ကာမဘုံသား အများစုကို အဓိကရည်ရွယ်၍ ဆို၏။

ထိုကာမဘုံသားများတွင် ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ခန္ဓာငါးပါး ကိုယ်လက်အင်္ဂါ အပြည့်အစုံ တခါတည်းဖြစ်နိုင်ကြသော ဥပပတ်သတ္တဝါများအဖို့ ဘဝဖြစ်ရာမှာ အထက်က ပြဆိုခဲ့ သကဲ့သို့ ကြာမြင့်မှုမရှိ။

ရူပ (၁၅)ဘုံ၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ကာမဘုံသားများကဲ့သို့ အစာအာဟာရကို စားသုံးခြင်း မရှိဘဲ ပီတိဘက္ခ = ဈာန်ချမ်းသာ၌ ဝမ်းမြောက်မှု ပီတိလျှင် အစာရှိကြလျက် ကပ်ကမ္ဘာပေါင်းများစွာ တည်နေနိုင်ကြ၏။

ထိုဗြဟ္မာတို့၏ ကိုယ်၌ အာဟာရဇ ရုပ်ကလာပ်များ မရှိဘဲ “ကမ္မဇ ၊ စိတ္တဇ ၊ ဥတုဇ = တိဇကာယ” ရုပ်စုသုံးမျိုးသာ ရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဗြဟ္မာတို့အဖို့ “တိဇကာယ” ရုပ်သုံးစုအပေါင်း အားသာ စိတ်၊ စေတသိက် နာမ်တရားတို့က “ပစ္စုပ္ပန်ပစ္စယသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။

အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) တရား	အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား
အဗျာကတဿ	ကုသလော ဓမ္မော
ပုဗ္ဗော၊ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်း စသော... ရှေးစိတ်နှင့်အတူဖြစ်၍ ရုပ်၏ ဌီသို့ရောက်သော တိဇ၊ စတုဇကာယရုပ်	ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောက်ဖြစ်သော ကု (၂၁)၊ စေ (၃၈)
အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ	အကုသလော ဓမ္မော
ရှေးစိတ်နှင့်အတူဖြစ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော တိဇ၊ စတုဇကာယရုပ်	ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောက်ဖြစ်သော အကု (၁၂)၊ စေ (၂၇)
အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ	အဗျာကတော ဓမ္မော
ရှေးစိတ်နှင့်အတူဖြစ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော ကေဇ၊ ဒွိဇ၊ တိဇ၊ စတုဇကာယရုပ်	ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောက်ဖြစ်သော အရူဝိ (၄)၊ ကြဉ် ဝိ (၂၂)၊ ကြံ (၂၀)၊ စေ (၃၅)

ကုသလော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော - ပစ္ဆာဇာတာ ကုသလာ ခန္ဓာ ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၁)

အကုသလော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော - ပစ္ဆာဇာတာ အကုသလာ ခန္ဓာ ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၁)

အဗျာကတော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော - ပစ္ဆာဇာတာ ဝိပါကာ ဗျာကတာ ကိရိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။(၁)

“အာဟာရဇရုပ်”သည် “အဇ္ဈတ္တဩဇာ” ၊ “ဗဟိဒ္ဓဩဇာ” ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။

အဇ္ဈတ္တဩဇာ

- ❖ ကမ္မဇရုပ် အဋ္ဌကလာပ၌ပါသော “အဇ္ဈတ္တဩဇာ”သည် ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်မှစ၍ ဖြစ်၏။
- ❖ ထိုဩဇာအာဟာရသည် ရုပ်ကို မဖြစ်နိုင်။
- ❖ “အဇ္ဈတ္တဩဇာ”သည် “ဗဟိဒ္ဓဩဇာ”၏ အထောက်အပံ့ရမှသာ ရုပ်ကို ဖြစ်စေ၏။

- “ပုရေဇာတ”မှာ ရုပ်က ရှေ့ကနေပြီး၊ နောက်မှဖြစ်သော နာမ်တရားကို ကျေးဇူးပြု၏။
- “ပစ္ဆာဇာတ”ကား နာမ်တရားက နောက်ကနေပြီး၊ ရှေ့မှာရှိသော ရုပ်တရားကို ကျေးဇူးပြု၏။

ထို့ကြောင့် ရုပ်က နာမ်ကို ကြိုးဖြင့်ချည်ထားသကဲ့သို့ နာမ်ကလည်း ရုပ်ကိုကြိုးဖြင့် ပြန်ချည်ထားသကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရုပ်နာမ်သန္တတိအစဉ်က ကြီးမားလာပြီး မသေဘဲ အကောင်အထည်ကြီး ဖြစ်နေ၏။

ခန္ဓာကိုယ်မှာ သန္တတိအစဉ်ကြီး မသေဘဲ အကောင်အထည် သဏ္ဌာန်ကြီး ဖြစ်နေမှုသည် “ပုရေဇာတ” နှင့် “ပစ္ဆာဇာတ” အကြောင်းအကျိုးကြောင့် ဖြစ်နေ၏။

“ပစ္ဆာဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ”ဟူသည်...

စတုသမုဋ္ဌာနိက ရူပကာယဖြစ်ပြီးနောက် ဌီအိုက်တည်နေသောအခါ၌ ဖြစ်ကြသော စိတ်၊ စေတသိက် တရားများကို ဆိုလို၏။ ထို့ကြောင့် “ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း”သည် ဌီခဏမှာသာ ကျေးဇူးပြု၏။

ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် “ဧကဇကာယ”ရှိ၏ ဟု ယူရမည်။

ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်အိုက်မှာ “ကမ္မဇရုပ်”စပြီး ဖြစ်သော်လည်း အားမကောင်းသေး။ ဌီအိုက်ရောက်မှ အားကောင်းထင်ရှား၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌီကာလအထိကို ကံအကြောင်း တရားတစ်မျိုးတည်းကြောင့် “ကမ္မဇရုပ်”တစ်မျိုးတည်းဖြစ်၍ “ဧကဇကာယ”ဟုခေါ်၏။

ပဋိသန္ဓေ၏ ဘင်ခဏရောက်သောအခါ၌ “ကမ္မဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်” နှစ်မျိုးဖြစ်ကြ၏။ ထိုနှစ်မျိုးကို “ဒွိဇကာယ”ဟုခေါ်၏။

အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည် “ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း”ကို...

➢ ဥပတ္တမ္မကပစ္စည်း = အထောက်အကူပြုသောပစ္စည်း ဟူ၍ ဆိုကြ၏။

- ❖ အထောက်အကူပြုသော အကြောင်းတရား၊ အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်နေသော သဘောတရား ဖြစ်၏။
- ❖ ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းတရား၊ ထုတ်လုပ်သော အကြောင်းတရား မဟုတ်။

“အကြောင်းအကျိုး”ဟု ပြောရသော်လည်း အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးမဟုတ်၊ တစ်ခုနှင့် တစ်ခု... အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်နေမှု၊ ကျေးဇူးပြုနေမှု၊ အထောက်အကူပြုနေမှုများကိုသာ ဆိုလို၏။

ယင်းသို့ သဘောမပေါက်လျှင် “အကျိုးတရားက အရင်ဖြစ်နှင့်ပြီး၊ အကြောင်းတရားက နောက်မှ ဖြစ်၏ဟူသည် ဖြစ်နိုင်ပါမလား”ဟု စဉ်းစားစရာ ဖြစ်နိုင်၏။

မိဘထက် သားသမီးက အရင်မွေးနေသကဲ့သို့ အဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုလိုရင်းမဟုတ်၊ “ကျေးဇူးပြုမှု” ဟူသည် ကြိုတင်ပြီး ဖြစ်မှုဖြစ်စေ၊ နောက်မှဖြစ်မှု ဖြစ်စေ၊ အတူတကွဖြစ်မှုဖြစ်စေ၊ အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်နေခြင်း၊ အထောက်အကူပြုနေခြင်းကို ဆိုလို၏။

- ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်အခိုက်အတန့်မှာ - “ကမ္မဇရုပ်”ဖြစ်၏။
- ထို “ပဋိသန္ဓေစိတ်” နှင့် “ကမ္မဇရုပ်” တို့ကို ကံတရားသည် ပြုလုပ်ပေး၏။ ထို့ကြောင့် -
 - ➔ “ပဋိသန္ဓေစိတ်” ကို “ဝိပါက်” ဟုခေါ်၏။
 - ➔ “ကမ္မဇရုပ်”ကို “ကဋ္ဌတ္တာရုပ်” ဟု ခေါ်၏။
- ထို “ကမ္မဇရုပ်တရား”ကို ကံသည် တစ်ကြိမ်တည်း ပြုလုပ်ပေးသည် မဟုတ်ဘဲ၊ အသက်ရှင် နေသမျှ ကာလပတ်လုံး အကြိမ်ကြိမ် ပြုလုပ်ပေးနေ၏။ ပြုလုပ်ပေးနေမှုမှာ စက္ကန့်တိုင်း၊ ခဏတိုင်း ဖြစ်၏။
- ပဋိသန္ဓေစိတ်၏...
 - ➔ ဥပါဒ်ခဏ၌ “ကမ္မဇရုပ်ပေါင်း” (၃၀) ဖြစ်၏။
 - ➔ ဌိခဏ၌ နှစ်ဆ (၆၀)၊
 - ➔ ဘင်ခဏ၌ (၉၀) ဖြစ်၏။

- ထို့အတူပင် “ဘဝင်စိတ်”ဖြစ်လာသောအခါ၌ အထပ်ထပ်ရုပ်တွေ ဖြစ်၏။ ကံသည် ရုပ်များကို ပြုလုပ်ပေးမှုကြောင့် ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်မှာ ကြီးထွားလာ၏။
- ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ ဖြစ်သောရုပ်သည် ရုပ်သက် → စိတ္တက္ခဏ ၁၇-ချက် (ခဏငယ် ၅၁-ချက်) ပြည့်သွားလျှင် ပျက်၏။ အဆင့်ဆင့် မပြတ်ပြုလုပ်ပေးနေသဖြင့် ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက် ဖြစ်နေ၏။
- “ကမ္မဇရုပ်”တို့တွင် တေဇောဓာတ် (ဥတု) ပါလာ၏။ ထိုဥတုသည် ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့် ပြိုင်တူ ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဌီခဏ၌ ယင်းတေဇောဓာတ်သည် “ဥတုဇရုပ်”ကို ပြုလုပ်ပေး၏။ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ ထိုတေဇောဓာတ်သည် အားမကောင်းသေးဘဲ ဌီခဏရောက်မှ တေဇောဓာတ်သည် အားကောင်းသောကြောင့် “ဥတုဇရုပ်”ကို ပြုလုပ်ပေး၏။
- ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ရုပ်ကို မပြုလုပ်ပေးနိုင်၊ ယင်းစိတ်၏ နောက်၌ “ဘဝင်စိတ်”ဖြစ်၏။
 - $\text{ဘဝင်} = \text{ဘဝ} + \text{အင်} = \text{ဘဝမှာရှင်သန်ဖို့အတွက် အကြောင်းဖြစ်သောစိတ်}$ ကို “ဘဝင်စိတ်” ဟု ခေါ်၏။
- “ပဋိသန္ဓေစိတ်” နှင့် “ဘဝင်စိတ်”သည် အတူတူပင်ဖြစ်၏။ နာမည်သာ ကွာခြား၏။
 - ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ “ဥပါဒ်ခဏ”၌ “ကမ္မဇရုပ်”ကို ရည်ရွယ်၍ “**ကေဇကာယ**” ၊
 - ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ “ဌီခဏ၊ ဘင်ခဏ” တို့၌ “ဥတုဇရုပ်” ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို “**ကမ္မဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်**” တို့ကို ရည်ရွယ်၍ “**ဒွိဇကာယ**”ဟု ဆို၏။
- ထို “ကမ္မဇရုပ် ၊ ဥတုဇရုပ်” တို့ကို ဆက်လက်ရှင်သန်ခွင့်ရအောင် ပထမဘဝင်စိတ်သည် အထောက်အပံ့ပေးနေခြင်းဖြစ်၏။ “ပစ္ဆာဇာတသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြုနေ၏။ အကယ်၍ “ဘဝင်စိတ်” မဖြစ်ဘူး ဆိုလျှင် ယင်းရုပ်တို့သည် ဆက်လက်ရှင်သန်ခွင့် မရနိုင်။ ဘဝင်စိတ် ဖြစ်လာသဖြင့် ထိုဘဝင်စိတ်က ယင်းရုပ်တို့ကို အထောက်အကူပြုခြင်းမှာ “ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း” ဖြစ်၏။
 - ပထမဘဝင်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ “စိတ္တဇရုပ်”ကို ပြုလုပ်ပေး၏။ ထို “**ကမ္မဇရုပ် ၊ ဥတုဇရုပ်၊ စိတ္တဇရုပ်**” တို့ကို ရည်ရွယ်၍ “**တိဇကာယ**”ဟု ဆို၏။ ယင်း ရုပ်သုံးခုတို့ကို ဆက်လက်ရှင်သန်ခွင့်ရအောင် “ဒုတိယဘဝင်စိတ်”သည် အထောက်အပံ့ပေးနေခြင်း ဖြစ်၏။

ဆိုလိုရင်းမှာ - “ရုပ်တရား” နှင့် “နာမ်တရား” တို့သည်...

- ❖ အပြန်အလှန် ဆက်စပ်နေကြ၏။
- ❖ တစ်ခုနှင့် တစ်ခု အမှီပြုနေကြ၏။
- ❖ တစ်ခုရှိနေ၍ တစ်ခုသည် ရှိနေ၏။
- ❖ တစ်ခု မရှိလျှင် တစ်ခုသည် မရှိ။

ရုပ်တရားတို့သည် ကံ ၊ ဥတု ၊ စိတ် ၊ အာဟာရ ကြောင့် ဖြစ်ကြ၏။ နောက်မှဖြစ်သော နာမ်တရားများက ပြုလုပ်ပေးခြင်းကြောင့် ယင်းရုပ်တရားတို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မဟုတ်ကြဘဲ၊ “နောက်မှဖြစ်သော နာမ်တရားများ”က “ရှေ့ကဖြစ်နှင့်သော ရုပ်တရားများ”ကို ဆက်လက် ရှင်သန်ခွင့်ရအောင် အထောက်အကူ ပေးနေခြင်းသည် **“ပစ္ဆာဇာတသတ္တိ”**ဖြင့် ကျေးဇူးပြုနေ၏ဟု ဆိုလိုသည်။

“စာသင်တိုက်ကြီးတွေ၊ ရိပ်သာကြီးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ရှေးရှေးဆရာသမားများက အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကြားထဲက ကြိုးစားတည်ထောင်သွားကြတာ၊ ရှေးရှေးဆရာသမားဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ “ပုရေဇာတပစ္စယ”သဘောမျိုးနဲ့ အစဉ်အလာကောင်းတွေဖြစ်အောင် ကြိုးစားတည်ထောင်ခဲ့တာကို နောင်လာနောင်သား တပည့်များကလဲ “ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း”ဖြစ်အောင် အစဉ်အလာကောင်းတွေကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

“ပုရေဇာတပစ္စည်း”တွေ ဘယ်လောက်ပင် အားကောင်းကောင်း၊ “ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း”ချို့တဲ့ရင် အစဉ်အလာကောင်းတွေ ဆိတ်သုဉ်းသွားမှာပဲ။

မန္တလေးမြို့လို မြို့ကြီးတွေမှာ ရှေးကထင်ရှားခဲ့တဲ့ စာသင်တိုက်ကြီးအချို့ဟာ အခုဆိုရင် နာမည်လောက်ပဲ ကျန်တော့တယ်။ အရင်က ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့တဲ့ ရိပ်သာကြီးအချို့ဟာလဲ အမည်

လောက်ပဲ ရှိတော့တယ်။ သာသနာအတွက်၊ အများအတွက် အကျိုးမပြု အထောက်အကူမပြုကြတော့ ဘူး။ ဒါဟာ နောင်လာနောင်သားတို့ရဲ့ “ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း” ချို့တဲ့မှုပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော်ကြီး အခုလို တည်တံ့နေမှုဟာ ဘုရားအစရှိတဲ့ ရှေးရှေး သူတော်မြတ်များက “ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိ”အားကောင်းခဲ့ကြသလို၊ အရှင်မဟာကဿပ အစရှိတဲ့ နောင်လာနောင်သား အဆက်ဆက်ကလဲ “ပစ္ဆာဇာတပစ္စယသတ္တိ” အားကောင်းအောင် ကြိုးစားခဲ့ကြလို့ အခုလို တည်တံ့နေတာပါ။

ဒီနေ့စာသင်သားတွေ၊ တပည့်တွေ၊ သာသနာဝန်ထမ်းတွေအားလုံးဟာ မိမိတို့ အပေါ်မှာ ကျရောက်လာတဲ့ “ပစ္ဆာဇာတပစ္စယ”တာဝန်ကြီးကို ပေါ့ပေါ့တန်တန် သဘောမထားကြပါနဲ့။ သာသနာ နောင်ရေး၊ စာသင်တိုက်/ရိပ်သာတို့ရဲ့ နောင်ရေးဟာ ဒီနေ့စာသင်သားတွေ၊ တပည့်တွေ၊ သာသနာ ဝန်ထမ်း တွေရဲ့ “ပစ္ဆာဇာတပစ္စယ” တာဝန်ကျေမှုအပေါ်မှာ လုံးလုံးလျားလျား တည်နေတယ်ဆိုတာကို သတိပြုကြပါ။”

အမရပူရမြို့ (တောင်မြို့) ညဝါအကျော်
တူးမောင်းတိုက် နာယကဆရာတော်ကြီး ဘဒ္ဒန္တနန္ဒိယ

🌸 သားသမီး၊ တပည့် (၃) မျိုး 🌸

- ၁။ အတိဇာတသားသမီး၊ တပည့် = မိဘထက် ဆရာထက် သာလွန်သော သားသမီး၊ တပည့်။
- ၂။ အနုဇာတသားသမီး၊ တပည့် = မိဘနှင့် ဆရာနှင့် တန်းတူဖြစ်သော သားသမီး၊ တပည့်။
- ၃။ အဝဇာတသားသမီး၊ တပည့် = မိဘအောက် ဆရာအောက် ကျသော သားသမီး၊ တပည့်။

(မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ၊ ၄ ၊ ၂၇၆)

အာသေဝနပစ္စယော

အာသေဝနပစ္စယော = အာ + သေဝန + ပစ္စယ ။

အာ = အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်

သေဝန = ဖြစ်စေ၍၊ မှီဝဲ၍

ပစ္စယ = ကျေးဇူးပြုခြင်း။

- ရှေးရှေးသော ဇောစိတ်တို့သည် နောက်နောက်ဇောစိတ်တို့အား အားကောင်းအောင် ထောက်ပံ့ ကျေးဇူးပြုနိုင်သော သတ္တိကို **“အာသေဝနပစ္စယသတ္တိ”** ဟုခေါ်၏။
- တရား တစ်မျိုးတည်းကိုပင် “အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်ဖြစ်စေခြင်းသဘော” ဖြစ်၏။
- ထိုသဘောကိုပင် အထုံ ၊ ဝါသနာ ၊ စရိုက် စသည်ဖြင့် လောက၌ သုံးနှုန်းကြ၏။

အာရုံခြောက်ပါး တစ်ပါးပါးကြောင့် ဝီထိစိတ်အစဉ်ဖြစ်ရာ၌ “ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်း” မှ “ဥဋ္ဌော” တိုင်အောင် အမျိုးမတူသောတရားတို့ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ဖြစ်စေခြင်းသည် တစ်ကြိမ်စီသာ ဖြစ်ရသောကြောင့် “အာသေဝနသတ္တိ” မရှိသဖြင့်၊ အားမကောင်း၍ “အနန္တရသဘော” သာ ဖြစ်၏။

ဇောစိတ်သည် ဇောစိတ်တစ်မျိုးတည်းပင် အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ်ဖြစ်၍ အားကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် “အာသေဝန” ဟု ခေါ်ရ၏။ “အနန္တရသတ္တိ” လည်း ဖြစ်၏။

ဇောစိတ်တစ်ခုသည် မိမိနှင့်မျိုးတူ ဇောတရားတစ်မျိုးကို အထပ်ထပ်ဖြစ်စေခြင်း၊ အလားတူ ဖြစ်ရအောင် မိမိ၏သတ္တိအရှိန်ကို ထုံမွှမ်းပေးခြင်းကြောင့်၊ နောက်ဖြစ်ရသော ဇောစိတ်တို့ ဆိုင်ရာကိစ္စ၌ အလေ့အကျင့်ရသဖြင့် အားရှိခြင်း၊ အားအစွမ်းကြီးမားခြင်း အကျိုးရှိ၏။

ထို့ကြောင့် “အာသေဝနပစ္စည်း” ၏ သဘောသတ္တိကို အဋ္ဌကထာဆရာတို့က ...

- ❖ ကျမ်းဂန်တစ်ခုခုကို အထပ်ထပ် ရွတ်ဖတ်လေ့လာမှု
- ❖ နံ့သာ အမွှေးအကြိုင်ကို အထပ်ထပ် ထုံးမွှမ်းမှု

ဟူ၍ ဥပမာနှစ်မျိုးတို့ဖြင့် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုကြ၏။

🌸 အာရုံ နှင့် ဝီထိစိတ် 🌸

အာရုံခြောက်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကြောင့် စိတ်အစဉ် (ဝီထိ) သည် (၁၇) ကြိမ် ဖြစ်ရာ၌၊ စိတ်တစ်မျိုးတည်း (၅) ကြိမ်၊ (၇) ကြိမ် ဖြစ်သော စိတ်တို့မှာ ဇောစိတ်များသာ ဖြစ်ကြ၏။ ဇောစိတ်တို့သည် အကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်၍ တက်ကြွစွာ လှုပ်ရှားကြသဖြင့် ဝီထိစိတ်တို့တွင် အားအကောင်းဆုံးစိတ်များ ဖြစ်ကြ၏။

ထို့ကြောင့် ကာယကံ ၊ ဝစီကံ ၊ မနောကံ → ကံသုံးပါး တို့တွင် တစ်ပါးပါးက အကျိုးတရားကို ဖြစ်ထွန်းစေရာတွင် ယင်းကံ၏အကျိုးကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် သတ္တိရှိသောစိတ်မှာ “ဇောစိတ်”များသာ ဖြစ်ကြ၏။ “ဇောစိတ်”များကြောင့်သာ ပြုလုပ်သောကံ၏ အကျိုးတရား ပေါ်ထွက်လာခြင်း ဖြစ်၏။ ဇောစိတ်သည် အရှိန်အဟုန် ပြင်းထန်စွာ အားကောင်းလှုပ်ရှားလေလေ၊ အကျိုးတရားလည်း ကြီးမားလေလေ ဖြစ်၏။

ထို အကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်ကြသော ဇောစိတ်တို့သည် “ကုသိုလ် ၊ အကုသိုလ် ၊ ကြိယာ” ဟူသော အကြောင်း “ကံ” တရားများ ဖြစ်ကြ၏။ ယင်းတို့၏ အကျိုးတရားများသည် “ဝိပါက်စိတ်” များ ဖြစ်ကြ၏။

ဇောစိတ် သုံးမျိုးတို့တွင် “ကုသိုလ် ၊ အကုသိုလ်” အကြောင်း “ကံ” တရားတို့သည် အကျိုး “ဝိပါက်” တရားများကို အကြောင်းညီညွတ်လျှင် ဧကန်ဖြစ်စေနိုင်သော တရားများ ဖြစ်ကြ၏။

“ကြိယာဇောစိတ်”များကား ဘဝ၏ အကျိုးတရားများကို ခံစားခွင့် မရှိသော၊ ဘဝသံသရာ အဆုံးသတ်မည်ဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌သာ ဖြစ်ကြသည့်စိတ်များ ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်အစဉ် အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ကြသော်လည်း ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တစ်စုံတစ်ရာအကျိုးကို မပေးကြ။ ထို့ကြောင့် ...

- ❖ “ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံစိတ်” တို့သည် နောင်ဘဝဖြစ်ကြဦးမည့် “ပုထုဇဉ် ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်” များအတွက် အပင်ပေါက်စေနိုင်သည့် အရင်းခံ ဗီဇဓာတ်ရှိသော မျိုးစေ့ နှင့်တူ၍ ၊
- ❖ “ကြိယာစိတ်” တို့ကား နောင်ဘဝမရှိသော “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်”များအတွက် အပင်ပေါက် စေနိုင်သည့် အရင်းခံ ဗီဇဓာတ်မရှိသော မျိုးစေ့ နှင့် တူကြ၏။

ဇောစိတ်တို့သည် စိတ်အစဉ်၌ မိမိမဖြစ်မီ ရှေးအဖို့၌လည်း ဖြစ်စေဖို့ လုံ့လပယောဂ စိုက်ရ၏။
ဖြစ်သည့်အခါ၌လည်း အကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ထက်မြက်အားရှိအောင် လုံ့လပယောဂစိုက်ကြရသော
စိတ်များ ဖြစ်ကြ၏။ အကျိုးပေးမှု၊ မပေးမှုသည် ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ်၌ မူတည်၏။

ကံ အကျိုးတရားကို နောင်ဘဝ၌ ခံစားရဦးမည့် ပုထုဇဉ် ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌
ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးကို ကေနပေးနိုင်သည့် ကံစိတ်များသည် “ကုသိုလ် ၊ အကုသိုလ်ဇောစိတ်”များ
ဖြစ်ကြ၏။

ကံအကျိုးကို မခံစားရသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ အကျိုးမပေးသော ကံစိတ်များကို
“ကြိယာစိတ်” (ပြုကာမျှ ဖြစ်သောစိတ်) ဟူ၍ ခေါ်ရ၏။

အကျိုး “ဝိပါက်စိတ်” များမှာ ကံအားလျော်စွာ ယခုဘဝ၌ အလိုလိုဖြစ်ပေါ်လာသောတရားများ
ဖြစ်၍ လုံ့လပယောဂ တက်ကြွမှု အရှိန်အဟုန် အားစွမ်းမရှိသော စိတ်များဖြစ်ကြ၏။

ပစ္စည်းတရား

“အာသေဝနပစ္စည်း”တရား၌ လုံ့လပယောဂဖြင့်လည်းပြုသော၊ အရှိန်အဟုန်လည်းရှိသော
လောကီဇောစိတ် (၄၇)ပါးတို့သာ ပါဝင်နိုင်ကြ၏။

“မဂ်ဇော”တို့သည် တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ဆိုင်ရာ ကိလေသာပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စကို ပြီးပြတ်အောင်
ဆောင်ရွက်ရသောကြောင့် မိမိနောက်၌ “မဂ်စိတ်”တစ်ခု ဖြစ်စေရန် “အာသေဝနသတ္တိ”ပေးဖို့ ဗျာပါရ
မရှိကြ။

“ဖိုလ်ဇော”တို့သည်လည်း ကုသိုလ်ဇာတ် (မဂ်စိတ်) နှင့် အဗျာကတဇာတ် (ဖိုလ်စိတ်) ဖြစ်၍
ဇာတ်ချင်း မတူသောကြောင့် မိမိ၏သဘောသတ္တိ အရှိန်အငွေ့ကို မထုံမွှမ်းနိုင်။ ထို့ကြောင့် “မဂ်ဇော”၌
“အာသေဝနသတ္တိ”မရှိ၊ “ဖိုလ်ဇော”တို့သည် အကျိုးတရားမျှသာ ဖြစ်၍၊ အထူးပြုပြင်တတ်သော အရှိန်
အငွေ့သတ္တိမရှိကြ။ ထို့ကြောင့် “ဖိုလ်ဇော” နှင့် “ဝိပါက်စိတ်” တို့သည် “အာသေဝနပစ္စည်း”မထိုက်ကြ။

ထိုတရားတို့သည် ကံပျစ်ချတိုင်း ဖြစ်ရသော တရားများသာဖြစ်သောကြောင့် သူတစ်ပါး၏
အထံအငွေ့ကို မယူနိုင်ကြသဖြင့် “ပစ္စယုပ္ပန်” (အကျိုး) တရား၌လည်း မပါဝင်ကြ။

🌸 ပစ္စယုပ္ပန်တရား 🌸

ဖိုလ်စိတ်လေးပါးသည် “ဝိပါက်စိတ်”ဖြစ်၍ “ပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရား” နှစ်ပါးတို့၌ မပါဝင်နိုင်သော်လည်း၊ “ကုသိုလ်”ဖြစ်သော မဂ်စိတ်လေးပါးသည် “ပစ္စယုပ္ပန်တရား” ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “ပစ္စယုပ္ပန်တရား”၌ လောကီဇာတိတ် (၄၇)၊ မဂ်ဇာ (၄)၊ ပေါင်း (၅၁) ဟု ဆိုရ၏။

“အာသေဝနပစ္စည်း”၏ သဘောသည် ကုသိုလ်ချင်း၊ အကုသိုလ်ချင်း၊ ကြိယာချင်း... အမျိုးတူဇာတ်တူလျှင် အကျိုးပြုနိုင်၏။ “မဂ်ဇာ”သည် မိမိဖြစ်ပေါ်ရမည့်အရေး၌ ရှေး၌ဖြစ်သော လောကီ၊ လောကီကုသိုလ်ဇာတို့၏ “အာသေဝနသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကို ရယူသောကြောင့် “ပစ္စယုပ္ပန်တရား”၌ ပါဝင်၏။

အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) တရား
အဆုံးဇာ ကြံ၍ ရှေးရှေးသော လောကီဇာတိတ် (၄၇) ၊ စေ (၅၂)	ပထမဇာ ဖိုလ်ဇာ ကြံ၍ နောက်နောက်သော ဇာတိတ် (၅၁) ၊ စေ (၅၂)

အဆုံးဇာ (သတ္တမဇာ ၊ ပဉ္စမဇာ) ၏ နောက်၌ ဇာမဖြစ်တော့ပါ။ အမျိုးဇာတ် မတူသော “တဒါရုံ” သို့မဟုတ် “ဘဝင်”သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဆုံးဇာသည် “အာသေဝနပစ္စည်း” မဖြစ်နိုင်။ “ပစ္စယုပ္ပန်”သာ ဖြစ်၏။

ပထမဇာသည် ယင်း၏ ရှေ့၌ ဇာတ်တူဇာမရှိသောကြောင့် “အာသေဝန ပစ္စယုပ္ပန်” မဖြစ်နိုင်၊ “ပစ္စည်း”သာ ဖြစ်၏။

🌸 “ဥပနိဿယ” နှင့် “အာသေဝန” 🌸

ကာလတစ်ပါး၌၎င်း ၊ ဘဝတစ်ပါး၌၎င်း ကုသိုလ် ၊ အကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်ပွားစေခြင်းငှါ ကျေးဇူးပြုသော ပစ္စည်းသည် “ဥပနိဿယပစ္စည်း” ဖြစ်၏။

ထို ကုသိုလ် ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ အားရှိသည်ထက် အားရှိအောင် ကျေးဇူးပြုသော ပစ္စည်းသည် “အာသေဝနပစ္စည်း” ဖြစ်၏။

အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား	သင်္ချာ (၃)		အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) တရား
အဆုံးဇော ကြဉ် ရှေးရှေးသော လောကီကုဇော (၁၇) နာမ်ခန္ဓာ	ကု	ကု	ပထမဇော ကြဉ် နောက်နောက်သော ကုဇော (၂၁) နာမ်ခန္ဓာ
အဆုံးဇော ကြဉ် ရှေးရှေးသော အကုသိုလ်ဇော (၁၂) နာမ်ခန္ဓာ	အကု	အကု	ပထမဇော ကြဉ် နောက်နောက်သော အကုဇော (၁၂) နာမ်ခန္ဓာ
အဆုံးဇော ကြဉ် ရှေးရှေးသော ကြိယာဇော (၁၈) နာမ်ခန္ဓာ	အဗျာ	အဗျာ	ပထမဇော ကြဉ် နောက်နောက်သော ကြိယာဇော (၁၈) နာမ်ခန္ဓာ

“အာသေဝနသတ္တိ”သည် “အနန္တရ”ကဲ့သို့ အတိတ်ကာလ၌သာ ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။

- ❖ “အနန္တရ” သည် စိတ်အားလုံးတို့၌ ကျေးဇူးပြု၏။
- ❖ “အာသေဝန”ကား ဇောစိတ်တို့၌ ကျေးဇူးပြု၏။
 - “နာမ်ခန္ဓာ”ရကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ (၂၆) ဘုံ ၊ စတုဝေါကာရ (၄) ဘုံ တို့၌သာ ရနိုင်၏။
 - ရုပ်ခန္ဓာသာရှိသော “အသညသတ်ဘုံ”၌ မဖြစ်။
 - ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ် (၄) ယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် (၄) ယောက်တို့၏ “အဇ္ဈတ္တသန္တာန်”၌သာ ကျေးဇူးပြု၏။

🌸 စေတနာ နှင့် အကျိုးပေးရာဘဝ 🌸

🌸 ဒါန၏ ဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုး 🌸

- ၁။ ဝတ္ထုသမ္ပဒါ = အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည် အနာဂါမ် ၊ ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း။
- ၂။ စေတနာသမ္ပဒါ = အလှူရှင်သည် စေတနာ ထက်သန်ခြင်း။
- ၃။ ပစ္စယသမ္ပဒါ = တရားသဖြင့် ရှာဖွေ၍ ရသောပစ္စည်းဖြစ်ခြင်း။
- ၄။ ဂုဏောတိရေကသမ္ပဒါ = အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည် နိရောဓသမာပတ်မှ ထပြီးခါစ ဖြစ်ခြင်း။

(သုခသာမဏေဝတ္ထု၊ ဓမ္မပဒ၊ ဋီ၊ ၂၊ ၅၉)

🌸 ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်းတရား (၄) ပါး 🌸

- ၁။ နိယမိတ = စိတ်ထဲမှာ “ကုသိုလ်ပဲ ဖြစ်စေရမည်၊ အကုသိုလ် မဖြစ်စေရ” ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချက်ထားဖို့ လိုခြင်း။
- ၂။ ပရိဏာမိတ = မိမိ၏စိတ်ကို ကုသိုလ်ဘက်သို့ ညွှတ်ထားရခြင်း။
- ၃။ အာဘုဇိတ = ကုသိုလ်ကိုသာ အမြဲနှလုံးသွင်းနေရခြင်း။
- ၄။ သမုဒါစာရ = ကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့ အလေ့အကျင့်ရှိနေရခြင်း။

(အဋ္ဌသာလီနီ၊ ဌ၊ ၁၁၇)

ဆုံးဖြတ်, ညွှတ်စဉ် မြဲဆင်ခြင် မှန်ပင်လေ့ကျင့်ထား။
 ကုသိုလ်ဖြစ်စဉ် လေးမျိုးလျှင် မြဲပင်ရှိစေသား။

🌸 အဆုံးအမ ဩဝါဒစကားများ 🌸

- ✗ မကောင်းတာဆိုလျှင် လုပ်ချင်ပေမယ့် ပေပြီး မလုပ်ဘဲ နေရမယ်။
- မပြောချင်ပေမယ့် ပေပြီး မပြောဘဲ နေရမယ်။
- ကြံချင် (တွေးချင်) ပေမယ့် ပေပြီး မကြံဘဲ မတွေးဘဲ နေရမယ်။
- ✓ ကောင်းတာဆိုလျှင် မလုပ်ချင်ပေမယ့် ပေပြီး လုပ်ရမယ်။
- ကောင်းတာဆိုလျှင် မပြောချင်ပေမယ့် ပေပြီး ပြောရမယ်။
- ကောင်းတာဆိုလျှင် မကြံချင် (မတွေးချင်) ပေမယ့် ပေပြီး ကြံ (တွေး) ရမယ်။

မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်
 အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂူရု ၊ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ကြီး
 ဘဒ္ဒန္တသူရိယာဘိဝံသ

အကျိုးပေးရာတွင် အကုသိုလ်ကံသည် ကုသိုလ်ကံထက် ပိုမိုမြန်ဆန်လွယ်ကူနေခြင်း

- “အကုသိုလ်ကံ” ဆိုတာ ဘဝကို နိမ့်ကျသွားစေတဲ့ အဆင်းလမ်းတွေ။ အဆင်းဆိုတာ သိပ်ပြီး အားစိုက်စရာမလိုဘူး။ သက်မဲ့ပစ္စည်းတစ်ခုကို လှိမ့်ချ လိုက်လျှင် လိမ့်ဆင်းသွားတာပဲ။
- “ကုသိုလ်ကံ” တွေက ဘဝကို မြင့်တက်သွားစေတဲ့ အတက်လမ်းတွေ ဆိုတော့ ကြိုးစားအားထုတ်ပြီး အချိန်ယူရတဲ့သဘောပေါ့။

ဒါပေမဲ့ အကျိုးပေးနဲ့ ရပ်တည်ခွင့်ရတဲ့ အခါမှာတော့...

- ❖ “အကုသိုလ်ကံ” ရဲ့ အကျိုးပေးခိုက်မှာ ရပ်တည်ရတာက အကျိုးပေး မြန်သလောက် ဆင်းရဲဒုက္ခကြီးတယ်။ ပူပြင်းတယ်။
- ❖ “ကုသိုလ်ကံ” အကျိုးမှာ ရပ်တည်ခွင့်ရတာကတော့ အကျိုးပေး နှေးပေမဲ့ ကြိုးစားရသလောက် အမောပြေတယ်။ အေးချမ်းတယ်။

မင်းကွန်းတိပိဋကဆရာတော်ကြီး

“အနန္တရာနံ ပဂုဏဗလဝတာယ ဥပကာရကော”

- မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော သဘာဝတရားတို့ကို အလေ့အကျင့်ရအောင် ၊
အားကောင်းလာအောင် ကျေးဇူးပြုသော ပစ္စည်းကို “အာသေဝနပစ္စည်း”ဟု ခေါ်၏။

(အဋ္ဌကထာ)

“အာသေဝနပစ္စည်း” နှင့် အမျိုးတူပစ္စည်းတို့သည်...

- အနန္တရ
- သမနန္တရ
- ဥပနိဿယ
- နတ္ထိ
- ဝိဂတ တို့ ဖြစ်ကြ၏။

“အာသေဝနပစ္စည်း”ကို နားလည်သဘောပေါက်လျှင်... မိမိ၏သန္တာန်၌ -

- ❖ ကုသိုလ်တွေ အဘယ့်ကြောင့် အားကောင်းသလဲ?
- ❖ အကုသိုလ်တွေ အဘယ့်ကြောင့် အားကောင်းသလဲ? ဟု အကြောင်းရင်းကို သဘောပေါက်၏။

ထို့ကြောင့် မိမိ၏သန္တာန်၌ -

- ❖ “ကုသိုလ်တွေကိုသာ အားကောင်းအောင်”ပြုလုပ်ပြီး
- ❖ “အကုသိုလ်တွေကို အားနည်းအောင်” ပြုလုပ်ဖို့ အလွန်အရေးကြီး၏။

ကုသိုလ်တရားတွေကို အားကောင်းအောင် ပြုလုပ်ပြီး အကုသိုလ်တရားတွေကို ဖယ်ရှားနိုင်ရမည်။
အကုသိုလ်တရားတွေကို မဖယ်ရှားနိုင်သေးသမျှ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ကျင်လည်နေရဦးမည် ဖြစ်၏။

🌸 တိက္ခပည ပုဂ္ဂိုလ်၏ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝိသိ ပုံစံ 🌸

န . ဒ . မ . ဥ . န . ဂေါ . (သော)မဂ် . ဖိုလ် . ဖိုလ် . ဖိုလ် / ဘ

🌸 မန္တပည ပုဂ္ဂိုလ်၏ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝိသိ ပုံစံ 🌸

န . ဒ . မ . ပ . ဥ . န . ဂေါ . (သော)မဂ် . ဖိုလ် . ဖိုလ် / ဘ

(အထက်မဂ္ဂဝိသိတို့၌ “ဂေါတြဘူ”နေရာဝယ် “ဝေါဒါန်”ပြောင်း၍ ချစ်သော။)

ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ အာသေဝနပစ္စယေန ပစ္စယော – ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ခန္ဓာ
ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ အာသေဝနပစ္စယေန ပစ္စယော။ အနုလောမံ ဂေါတြဘူဿ...
အနုလောမံ ဝေါဒါနဿ... ဂေါတြဘူ မဂ္ဂဿ... ဝေါဒါနံ မဂ္ဂဿ အာသေဝနပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၁)

အကုသလော ဓမ္မော အကုသလဿ ဓမ္မဿ အာသေဝနပစ္စယေန ပစ္စယော – ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ
ခန္ဓာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာနံ ခန္ဓာနံ အာသေဝနပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၁)

အဗျာကတော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ အာသေဝနပစ္စယေန ပစ္စယော – ပုရိမာ ပုရိမာ
ကိရိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကိရိယာဗျာကတာနံ ခန္ဓာနံ အာသေဝနပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၁)

အရှင်ပိလိဒ္ဒဝစ္ဆမထေရ်သည် အတိတ်ဘဝငါးရာ၌ ပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်ခဲ့၍ ဇာတိမာန်ဖြင့် နှုတ်ကြမ်းစွာ ဆက်ဆံခဲ့၏။ (ဥပါန၊ ၄၅၊ ၁၇၃)

နောက်ဆုံးဘဝ၌ ရဟန္တာဖြစ်သော်လည်း စရိုက်၊ ဝါသနာ မပယ်နိုင်သဖြင့် နှုတ်ထွက်ကြမ်းတော် မူ၏။ ထိုအကြောင်းအရာကို ဗုဒ္ဓသိတော်မူသောအခါ၌ -

“ရဟန်းတို့... အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟာ သူတစ်ပါးကို နှိမ်ချလိုသည်၏ အစွမ်းဖြင့် ကြမ်းတမ်းသော စကားပြောဆိုခြင်းမရှိ၊ အမှန်စင်စစ်မှာ ရှေးဘဝများစွာက အလေ့အကျင့်များစွာ ပြောဆိုခဲ့ခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်၏”

ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အရှင်မြတ်သည် နတ်တို့ ချစ်ခင်မြတ်နိုးရာ၌ တေဒဂ်ရတော်မူ၏။” (အံ၊ ၁၊ ၂၅၊ ၄၅၊ ၂၁၅)

အရှင်မြတ်၏ ကောင်းဂုဏ်များအကြောင်းကို ဘေသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ် (ဝိ၊ ၁၊ ၃၆၀၊ ဝိ၊ ၃၊ ၂၉၉) ၌ လေ့လာကြည့်ပါ။

ကမ္မပစ္စယော

- “စေတနာ”ဟူသည် စေ့ဆော်ခြင်း၊ တိုက်တွန်းခြင်း၊ ပြုပြင်စီရင်ခြင်း သဘောရှိသော “စေတနာ စေတသိက်” ဖြစ်၏။
- ယင်းစေတနာစေတသိက်သည် စိတ် (၈၉) ပါးလုံး၌ ယှဉ်၍ ဖြစ်၏။

❖ “ကမ္မ (ကံ)” ဟူသည်ကား ပြုလုပ်ခြင်းသဘော ဖြစ်၏။

❖ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် ဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်းဟူသမျှသည် “ကံ”မည်သည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဟူ၍ ကံသုံးပါးစကားသည် ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။

ထို “ကံသုံးပါး”တို့ဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်းဟူသမျှ၌ စိတ်၊ စေတသိက် ဟူသော နာမ်တရားတို့အား စေ့ဆော်တိုက်တွန်းပေးသော “စေတနာ”စေတသိက်ပါသည်သာ ဖြစ်၏။ “စေတနာ”၏ စေ့ဆော် တိုက်တွန်းမှုမပါဘဲ အကျိုးပေးနိုင်လောက်အောင် ကံထမြောက်သည့် မည်သည့် ကံတစ်ပါးကိုမျှ မပြုလုပ်နိုင်။

“ကံသုံးပါး”လုံးကို “စေတနာ”ဖြင့်သာ ပြုကြရ၏။ “စေတနာ”သည် “ကံသုံးပါး”လုံးတို့၌ အကြီးအမှူး ဖြစ်၏။ “ကံသုံးပါး”ကိုပြုတိုင်း “စေတနာ”ပါရသည်သာ ဖြစ်၏။ “စေတနာ”မှလည်း “ကံသုံးပါး” ပြီးစီး အထမြောက်နိုင်၏။ ထိုသို့ “စေတနာ”သည် အမှုကံဟူသမျှကိုပြုကြောင်း ပြီးစီးစေကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် “ကံ”မည်၏။

“စေတနာ”သည် အမှုကံဟူသမျှကို ပြီးစီးအောင် လုပ်ဆောင်သော လက်သည် အစစ်ဖြစ်သော ကြောင့် “စေတနာ”သည်ပင် ကံဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်ဗုဒ္ဓသည် “စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိ = ရဟန်းတို့ စိတ်စွမ်းအားထဲ၌ စေ့ဆော် လှုံ့ဆော်မှုကိုပေးနိုင်သော စေတနာစွမ်းအားကို “ကံ”ဟူ၍ ငါဘုရား မိန့်တော်မူ၏”ဟု ဟောကြားတော်မူ၏။

နိဗ္ဗေဓိကသုတ် (အံ၊ ၂၊ ၃၅၈) (ဆက္ကနိပါတ်)

🌸 သတ္တဝါတို့၏ အရှင်သခင် 🌸

သတ္တဝါတို့သည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဟူသော အမှုကံသုံးပါးတို့ကို အဆက်မပြတ် ပြုလုပ်နေကြ၏။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ကြရာတွင် ကောင်းသောအမှုကံ (ကုသိုလ်)တို့ကို ပြုလုပ်ကြသည်လည်း ရှိကြ၏။ မကောင်းသောအမှုကံ (အကုသိုလ်) တို့ကို ပြုလုပ်ကြသည်လည်း ရှိကြ၏။ ထိုသို့ ပြုလုပ်အပ်သော ကောင်းသောအမှုကံ၊ မကောင်းသောအမှုကံ အားလျော်စွာ သတ္တဝါတို့သည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌၎င်း၊ နောင်တမလွန်ဘဝ၌၎င်း ကောင်းကျိုးချမ်းသာ၊ မကောင်းကျိုး ဆင်းရဲတို့ကို ခံစားကြရ၏။

ကောင်းသောအမှုကံတို့ကို ပြုလုပ်ကြလျှင် ကောင်းသောချမ်းသာဘုံဘဝများသို့ရောက်၍ ချမ်းသာ သုခကို ခံစားကြရ၏။ မကောင်းသောအမှုကံတို့ကို ပြုလုပ်ကြလျှင်ကား မကောင်းသော ဆင်းရဲသော ဘုံဘဝများသို့ရောက်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ခံစားကြရ၏။

ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့ပြုလုပ်ကြသည့် အမှုကံသာ အားကိုးရာ မှီခိုရာရှိကြ၏။ မိတ်ဆွေ ဖြစ်ကြ၏။ မိဘ ဖြစ်ကြ၏။ အရှင်သခင် ဖြစ်ကြ၏။ ထိုကံတို့၏ ကောင်းမွန်၊ ဆိုးမွန်တို့ကို ခံယူကြရကုန်၏။

ကမ္မ သတ္တေ ဝိဘဇတိ = “ကံ”သည် သတ္တဝါတို့ကို အမျိုးမျိုးဖြစ်အောင် ခွဲခြား၏ - ဟူ၍ စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ် (မ၊ ၃၊ ၂၄၄) ၌ မိန့်တော်မူသောကြောင့် (၃၂)ဘုံအတွင်း၌ သတ္တဝါတို့ အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံဖြစ်အောင် ဖန်တီးသူမှာ “ကံ”သာဖြစ်၏။ “စေတနာ”သာဖြစ်၏။

(၁) ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့၌ ယှဉ်သော “စေတနာ”သည် ကမ္မ (ကံ)၊

(၂) ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမှုအရာကို ပြုပြင်စီရင်အပ်သော စိတ်၏ လုံ့လပယောဂ ကြောင့်ကြဗျာပါရ စိုက်ထုတ်မှုသဘောသည် စေတနာ (ကံ)။

ထို “ကံ” စေတနာသတ္တိ အကြောင်းတို့သည် အကျိုးဝိပါက်နာမ်ခန္ဓာတို့အား၎င်း၊ ယှဉ်ဖက် သမ္ပယုတ်တရား၊ သမုဋ္ဌာန်ရုပ်တို့အား၎င်း ကျေးဇူးပြုခြင်းကို “ကမ္မပစ္စယသတ္တိ”ဟု ခေါ်၏။

🌸 “စေတနာ”မည်သော ကံနှစ်မျိုး 🌸

ထို စေတနာကံသည် “နာနာက္ခယကံ” ၊ “သဟဇာတကံ” ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။

“နာနာက္ခယကံ”ဟူသည်...

- ရှေးရှေးအတိတ်က ပြုခဲ့ဖူးသော ကုသိုလ်စိတ် (၂၁)၊ အကုသိုလ်စိတ် (၁၂) တို့၌ ပါသော စေတနာ (၃၃)ပါး ဖြစ်၏။ (အတိတ်မှ ပစ္စုပ္ပန်သို့ ကျေးဇူးပြုမှုကံ)

နာနာက္ခယကံ = နာနာ + ခဏ။

နာနာ = ကွဲပြားနေမှု၊

ခဏ = အချိန်ကာလ။

“စေတနာ” ပြုရာအချိန်ကာလသည် တခြား၊ အကျိုးပေးရာ အချိန်ကာလသည် တခြား ဖြစ်၏။ မတူညီသော အချိန်ကာလ၌ဖြစ်သောအကျိုးကို ပြုလုပ်တတ်သော “စေတနာ”သည် “နာနာက္ခယကံ” ဖြစ်၏။ “စေတနာ”၏ ဖြစ်ရာအချိန်ကာလသည် ရှေ့၌ဖြစ်ပြီး၊ ယင်း၏ အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ရာ အချိန်ကာလသည် နောက်မှဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤ “စေတနာ”သည် မျိုးစေ့နှင့်တူ၏။

မျိုးစေ့သည် မြေ၊ ရေ စသော အကြောင်းအထောက်အပံ့ရလျှင် ကြီးကျယ်သော သစ်ပင်ကြီးကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ ထို့အတူ “နာနာက္ခယကံ ကံစေတနာ”သည် ဂတိ၊ ကာလ၊ ဥပမိ၊ ပယောဂဟူသော အကြောင်းအထောက်အပံ့ကိုရလျှင် ကြီးကျယ်သော အကျိုးဝိပါက် နာမ်ခန္ဓာနှင့် ကမ္မဇရုပ်များကို ဖြစ်စေလျက် ခန္ဓာအစဉ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်၏။

❖ “စေတနာ”သည် “မျိုးစေ့”နှင့်တူ၍

❖ “အကျိုးဝိပါက် (ပစ္စယုပ္ပန်တရား)”သည် “သစ်ပင်”နှင့် တူ၏။

“သဟဇာတကံ”သည်ကား...

- အတူဖြစ်ဖက် “စိတ်၊ စေတသိက်တရားများ” နှင့် “စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်”တို့အား စေ့ဆော် စီရင်မှုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော စိတ် (၈၉)ပါး၌ဖြစ်သော “စေတနာ”ဖြစ်၏။
(ပစ္စုပ္ပန်အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုမှုကံ)
- အတူတကွဖြစ်ပြီး ယှဉ်ဘက်တရားများကို စွမ်းအားပေးသော စေတနာမျိုး ဖြစ်၏။

အခြားသုတ်တွေ၌ “ကံ”အကြောင်းဟောမှုမှန်သမျှသည်၎င်း၊ “ကံကောင်းတယ်၊ ကံကောင်းဘူး၊ ကံအတိုင်းပဲ”ဟု လူအများပြောဆိုကြမှုသည်၎င်း “နာနာက္ခဏိကကံ”ကို ရည်ညွှန်း၏။

“သဟဇာတကံ”သည် အဘိဓမ္မာ၌သာ ဟော၏။

❖ “သဟဇာတ စေတနာ”သည် အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့နှင့် တပြိုင်နက်သော အချိန်ကာလ၌ အတူဖြစ်၏။

❖ “နာနာက္ခဏိက စေတနာ”သည်ကား ရှေးဦးစွာဖြစ်ပြီးနောက် အခြားသောအချိန်ကာလ၌သာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြု၏။

“စေတနာကံ”တစ်ခုတည်းကပင် အမှုကိစ္စနှစ်ခုကို ပြီးစေနိုင်၏။

ဆီမီးသည် တစ်ကြိမ်မျှထွန်းလိုက်လျှင် အမှောင်ကိုလည်းခွင်း၊ အလင်းကိုလည်းဆောင် နှစ်ကိစ္စကို တစ်ပြိုင်နက်ပြီးစေသကဲ့သို့၊ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စေတနာကံသည် မိမိနှင့်အတူ ဖြစ်ဖက်တရားတို့အား “သဟဇာတကမ္မသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေးသည့်အပြင် နောင်ဖြစ်ပေါ်မည့် “အကျိုးဝိပါက်တရား”တို့အားလည်း “နာနာက္ခဏိကကမ္မသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သော သတ္တိထူးကို ချန်ရစ်ခဲ့ပြီး ချုပ်ပျောက်သွား၏။

🌸 မရှိပဲနှင့် အကျိုးပေးမှု 🌸

ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်စေတနာသည် အခြားသော နာမ်တရားများကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ပြီးနောက်
ချက်ချင်းပျောက်သွား၏။ ထိုသို့ ချုပ်ပျောက်သွားပြီးသော စေတနာသည် အချိန်ကွာခြား၍၎င်း၊
ဘဝများစွာ ကွာခြား၍၎င်း “အကျိုးဝိပါက်”များကို ဖြစ်စေ၏။

လောကူပမာအားဖြင့် ...

- (က) အမြော်အမြင်ရှိသော မိဘတို့သည် မိမိတို့သားသမီးများကို နုနယ်ငယ်ရွယ်စဉ်အချိန်မှာ
ကျန်းမာ စေကြောင်း အစားကောင်း၊ ဆေးကောင်းများကို ကျွေးမွေးကြ၏။ ထိုအစာနှင့်
ဆေးတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တို့သည် ကာလကြာလျှင် စွဲမြဲတည်ရှိတော့သည် မဟုတ်၊
ထိုသားသမီးငယ်တို့ ကြီးရင့်အရွယ်ရောက်လာသောအခါ သူတကာထက် ကျန်းမာသန်စွမ်း
ထွားကျိုင်း၍ သန်ရှင်းသည့် ရုပ်အဆင်းရှိကြ၏။
- (ခ) ငယ်ရွယ်စဉ်အချိန်က သင်ကြားထားသော အတတ်ပညာတို့သည် အချိန်ကာလကြာလျှင် ခန္ဓာ
ကိုယ်အတွင်း၌ စွဲမြဲစွာ တည်ရှိကြတော့သည် မဟုတ်၊ အချို့အတတ်ပညာများကို လုံးဝ မမှတ်
တော့ချေ။ သို့သော် ငယ်ရွယ်စဉ်အချိန်ကာလက သင်ကြားခဲ့မှုကြောင့် အရွယ်ရောက်လာသော
အခါ အောက်အောက် အတန်းများ၌ သင်ကြားခဲ့သောကြောင့် အထက်အထက်အတန်းများ
ရောက်သောအခါ၌ ကျေးဇူးပြုလျက် အသိဉာဏ်များ တိုးတက်ကြ၏။

ထိုကဲ့သို့ မရှိတော့ပဲ ချုပ်ပျောက်ပြီး နောက်မှ ကျေးဇူးပြုခံစားရသော်လည်း အခြားသူ ခံစားရ
သည် မဟုတ်ဘဲ ထိုသူပင် ခံစားရ၏။

🌸 “စေတနာ” နှင့် “ကံ” 🌸

“စေတနာ” နှင့် “ကံ” သည် အတူတူဟု ဆိုရသော်လည်း သဘောတရားမှာ နဲ့နဲ့ကွာခြား၏။

- “စေတနာ”ဖြစ်တိုင်း “ကံ”မမြောက်ပါ။ “စေတနာ”တော့ ဖြစ်၏။
- သို့သော် “ကံ”သည် မြောက်ချင်သည့်အခါမှ မြောက်၏။
- “ကံ”မမြောက်လျှင် ကြီးကျယ်သော “ပဋိသန္ဓေအကျိုး”ကို မပေးနိုင်ပါ။

ထိုအကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက်လိုလျှင် တတိယသင်္ဂါယနာတင်ပွဲ (ပါရာဇိကဏ်၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၂၉) ၊ စက္ခုပါလမထေရ်ဝတ္ထု (ဓမ္မပဒ၊ ။၊ ၁၊ ၁၂) တို့ကို လေ့လာကြည့်ပါ။

နောက်တနည်းပြောရလျှင် “စေတနာ” နှင့် “ကံ” တို့သည် တူ၏ဟုဆိုရသော်လည်း၊ သဘောတရားအနေဖြင့် -

- “စေတနာ”သည် “အကြောင်းတရား”ဖြစ်၏။
- “ကံ”ကား “အကျိုးတရား” ဖြစ်၏။

“ကံ”ကို “အကျိုးတရား”ဟု ပြောရခြင်းမှာ “စေတနာ”နှင့်သာယှဉ်ပြီး ပြောရခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်စင်စစ်မှာမူ “ကံ”သည်လည်း “အကြောင်းတရား”ပင်ဖြစ်၏။

“စေတနာ”ဖြစ်ပြီးမှ “ကံ”ကိုပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ “စေတနာ”ဖြစ်ပြီးမှ အကုသိုလ် ၊ ကုသိုလ် တို့ကို ပြုလုပ်သဖြင့် “ကံ”မြောက်၏။ “စေတနာ” နှင့် “ကံ” တို့တွင် “စေတနာ”သည် အစဦးစွာ ဖြစ်၏။ “ကံ”ကား နောက်မှ ဖြစ်၏။ “စေတနာ”ပါမှ ပြုလုပ်သည့်အမှုကိစ္စသည် “ကံ”မြောက်၏။ “စေတနာ”မပါလျှင်ကား “ကံ”မမြောက်ဟု မှတ်ပါ။

“ကံ”ပြုလုပ်မှုသည် တစ်ချိန်ဖြစ်၏။ အကျိုးပေးမှုကား တစ်ချိန်ဖြစ်၏။ ထိုပစ္စည်းမျိုးသည် ပဋ္ဌာန်း၌ “ဥပနိဿယပစ္စည်း” နှင့် “ကမ္မပစ္စည်း”သာ ဖြစ်၏။ ဘဝပေါင်းသိန်းသန်းများစွာရှိမှ အကျိုး ပေးသော သတ္တိရှိသောပစ္စည်းသည် “ကမ္မပစ္စည်း” တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်၏။

သဟဇာတကမ္မ ၊ နာနာက္ခယကမ္မ နှစ်မျိုးတွင် “နာနာက္ခယကမ္မ”သည် ထူးဆန်းနေ၏။
“နာနာက္ခယကမ္မ”ဟူသည် အတိတ်ကုသိုလ် ၊ အကုသိုလ် တို့မှ လူ ၊ နတ် ၊ ဗြဟ္မာ ခန္ဓာ ၊ တိရစ္ဆာန်ခန္ဓာ စသည်များကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော “စေတနာ” ဖြစ်၏။

🌸 လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကံ 🌸

? “လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကံ” သည် “နာနာက္ခယကမ္မပစ္စည်း”တပ်သလား ဟု မေးလျှင် -

“ကမ္မပစ္စည်း”သည် အတိတ်ကုသိုလ်ကံ ၊ အကုသိုလ်ကံ တို့ကြောင့် လူခန္ဓာ ၊ နတ်ခန္ဓာ ၊ တိရစ္ဆာန်ခန္ဓာ စသည်များကို ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ပြုလုပ်ပေးသော “ကံ”တရား ဖြစ်၏။

“လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကံ”သည် ခန္ဓာမဖြစ်တော့ဘဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ကျေးဇူးပြု ပေးခြင်းဖြစ်၏။ သို့သော် “လောကုတ္တရာမဂ်”ရပြီးလျှင် ဖိုလ်တစ်ခါတည်း ဖြစ်၏။ “မဂ္ဂဝီထိ” ကို ကြည့်လျှင် “မဂ်ကုသိုလ်”သည် အစဦးစွာဖြစ်၍ ၊ “အတိတ်”ဖြစ်၏။

ဘဝခြားပြီးဖြစ်သော “အတိတ်” မဟုတ်သော်လည်း၊ “ပုထုဇဉ်ဘဝ” မှ “အရိယာဘဝ” ကို “ဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုး”အနေဖြင့် ပြောင်းလဲပေးသော “မဂ်စေတနာ”သည် “ကမ္မပစ္စည်း၏ သတ္တိ”ဖြစ်၏။ ဘဝပြောင်းနည်း တစ်မျိုးဟု ဆိုနိုင်၏။

🌸 စေတနာသည် ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖြစ်စေခြင်း 🌸

? အနာဂတ်ဘဝ၌ ဖြစ်သော “ကမ္မဇရုပ်”သည် ဘယ်တရားကြောင့် ဖြစ်သလဲ? မေးလျှင် -

အတိတ်ဘဝကဖြစ်စေ ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝကဖြစ်စေ ကမ္ဘာပေါင်းသိန်းသောင်းဘဝက ပြုလုပ်ခဲ့သော ကုသိုလ်“ကံ”ကြောင့်ဖြစ်စေ ၊ ပြုလုပ်ခဲ့သော “စေတနာ” တစ်ခုခုကြောင့် → အနာဂတ်ဘဝ၌ “ရုပ်တရား”ကို ဖြစ်စေ၏။

- “စေတနာ နာမ်တရား”သည်သာ နာမ်၊ ရုပ် နှစ်မျိုးလုံးကို ဖြစ်စေ၏။
- ဘဝတစ်ခုမှ “ရုပ်တရား”သည် အခြားဘဝတစ်ခု၏ “ရုပ်တရား”ကို မဖြစ်စေနိုင်။
ဘဝတစ်ခုမှ “ရုပ်တရား”သည် အခြားဘဝတစ်ခု၏ “နာမ်တရား”ကိုလည်းမဖြစ်စေနိုင်။

🌸 သဟဇာတကမ္မ 🌸

? “စေတနာ”သည် ပစ္စယုပ္ပန်အကျိုးတရားကို ဘယ်လိုအကျိုးပြုသလဲ - ဆိုလျှင်

“စေတနာ” ပစ္စည်းတရား ကိုယ့်သန္တာန်၌ဖြစ်နေတုန်း၊ ဖြစ်နေဆဲသာ ပစ္စယုပ္ပန်အကျိုးကို ပေး၏။ ပစ္စည်းတရားသည် ဥပါဒ် ၊ ဌီ ၊ ဘင် ဖြစ်ပြီး ချုပ်သွားလျှင် ထိုပစ္စည်း၏ အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန်တရားသည် မရှိတော့။

“စေတနာ”နှင့်အတူ ဖြစ်နေတုန်း ဥပါဒ် ၊ ဌီ ၊ ဘင် ခဏငယ်သုံးချက်အတွင်းသာ ကျေးဇူးပြု၏။ နောက် စိတ္တက္ခဏ ကို လိုက်ပြီး ကျေးဇူးမပြု။ ထိုသဘောသည် “သဟဇာတကမ္မ” သဘော ဖြစ်၏။

🌸 ပဋိသန္ဓေ (၄) မျိုး 🌸

၁။ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပဋိသန္ဓေ	၂။ သုဂတိအဟိတ်ပဋိသန္ဓေ
၃။ ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ	၄။ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ

🌸 ကုသိုလ် (၂) မျိုး 🌸

၁။ ဉာဏ်ပါသော တိဟိတ်ကုသိုလ် (ဥက္ကဋ္ဌကုသိုလ် ၊ ဩမကကုသိုလ်)
၂။ ဉာဏ်မပါသော ဒွိဟိတ်ကုသိုလ် (ဥက္ကဋ္ဌကုသိုလ် ၊ ဩမကကုသိုလ်)

🌸 ကမ္မသတ္တိ၏ ဥပမာများ 🌸

- သဟဇာတကံသည် တပည့်ကြီး၊ လက်သမားကြီး စသည် ပုဂ္ဂိုလ်တို့က မိမိကိစ္စ၊ သူတစ်ပါးတို့ ကိစ္စတို့၌ လုံလျာပါရ စိုက်ထုတ်၍ ပြီးစေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။
- “နာနာက္ခဏိကကံ”ကား သစ်စေ့က အပင်ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ အသီးအပွင့်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်း ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

🌸 ကမ္မသတ္တိ (၂) မျိုး 🌸

➢ သံဝိဇာနသတ္တိ = စေ့ဆော်စီစဉ်တိုက်တွန်းခြင်း။

➢ ဗီဇနိဇာနသတ္တိ = အကျိုးပေးခြင်း။

စေတနာကံ (၂) မျိုး ကွဲပြားသဖြင့် “ကမ္မသတ္တိ”သည်လည်း (၂) မျိုး ကွဲပြား၏။

၁။ ကုသိုလ် ၊ အကုသိုလ် (၃၃)ပါး၌ ယှဉ်သော “နာနာက္ခဏိကကံ စေတနာ”သည် အကျိုးတရားနှင့် ကမ္မဇရုပ်တို့ကို တိုးပွားစေခြင်း “ဗီဇနိဇာနသတ္တိ”လည်းရှိ၏။ “သံဝိဇာနသတ္တိ”လည်းရှိ၏။

၂။ ဝိပါက် (၃၆) ၊ ကြိယာ (၂၀) အဗျာကတ တရားတို့၌ ယှဉ်သော “သဟဇာတကံ စေတနာ”သည် အတူဖြစ်ဖက် သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို စေ့ဆော်စီရင် တိုက်တွန်းခြင်း “သံဝိဇာနသတ္တိ”သာရှိ၏။ အကျိုးပေးခြင်း “ဗီဇနိဇာနသတ္တိ”ကား မရှိ။

နာနာက္ခဏိက ကမ္မ	
အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) တရား
ကု (၂၁) ၊ အကု (၁၂) အတိတ်စေတနာကံ (၃၃)	ဝိ (၃၆) ၊ စေ (၃၈) ၊ နာမ်ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် ၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်

သဟဇာတ ကမ္မ	
အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) တရား
စိတ် (၈၉) ၌ ရှိသော စေတနာ (၈၉)	ယှဉ်ဖက်စိတ် (၈၉)၊ စေတနာ ကြည့် စေ (၅၁) စိတ္တဇရုပ် ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်

သဟဇာတ ကမ္မ

အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား	သင်္ချာ (၇)		အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်)တရား
ကု (၂၁) ၌ ရှိသော စေတနာ	ကု	ကု အပျာ	ကု (၂၁) ၊ စေတနာ ကြည် စေ (၃၇) စိတ္တဇရုပ်
အကု (၁၂) ၌ ရှိသော စေတနာ	အကု	အကု အပျာ	အကု (၁၂) ၊ စေတနာ ကြည် စေ (၂၆) စိတ္တဇရုပ်
ပဝတ္တိအခါ ဝိ (၃၆) ၊ ကြံ (၂၀) ၌ ရှိသော စေတနာ ပဋိသန္ဓေအခါ ပဋိသန္ဓေစိတ် (၁၉) ၌ ရှိသော စေတနာ	အပျာ	အပျာ	ဝိ (၃၆) ၊ ကြံ (၂၀) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေစိတ် (၁၉) ၊ စေတနာ ကြည် စေ (၃၄) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ၊ ကဋတ္တာရုပ်

နာနာက္ခယက ကမ္မ

အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား			အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) တရား
အတိတ် ကု (၂၁) ၌ ရှိသော စေတနာ	ကု	အပျာ	ကုသလဝိပါက် (၂၉) နာမ်ခန္ဓာ ကမ္မဇရုပ်များ
အတိတ် အကု (၁၂) ၌ ရှိသော စေတနာ	အကု	အပျာ	အကုသလဝိပါက် (၇) နာမ်ခန္ဓာ ကမ္မဇရုပ်များ

ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော - ကုသလာ စေတနာ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၁)

ကုသလော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော — သဟဇာတာ, နာနာက္ခဏိကာ [နာနာခဏိကာ (က။)]။ **သဟဇာတာ** - ကုသလာ စေတနာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။

နာနာက္ခဏိကာ - ကုသလာ စေတနာ ဝိပါကာနံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာ စ ရူပါနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၂)

ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ စ အဗျာကတဿ စ ဓမ္မဿ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော - ကုသလာ စေတနာ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၃)

အကုသလော ဓမ္မော အကုသလဿ ဓမ္မဿ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော — အကုသလာ စေတနာ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၁)

အကုသလော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော — သဟဇာတာ, နာနာက္ခဏိကာ။

သဟဇာတာ - အကုသလာ စေတနာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။ **နာနာက္ခဏိကာ** -

အကုသလာ စေတနာ ဝိပါကာနံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာ စ ရူပါနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၂)

အကုသလော ဓမ္မော အကုသလဿ စ အဗျာကတဿ စ ဓမ္မဿ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော - အကုသလာ စေတနာ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၃)

အဗျာကတော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော - ဝိပါကာဗျာကတာ ကိရိယာ ဗျာကတာ စေတနာ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ, စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာ စေတနာ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာ စ ရူပါနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။ စေတနာ ဝတ္ထုဿ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၁)

🌸 ပုဂ္ဂိုလ် ၊ သန္တာန် ၊ ကာလ နှင့် ကမ္မသတ္တိ 🌸

- “နာနာက္ခယကံ စေတနာ”သည် အသည်သတ် ကြဉ် ဘုံ (၃၀) ၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို ချန်ထား၍ အခြားပုဂ္ဂိုလ် (၁၁) ယောက်တို့၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှာ အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုသည်။
- “သဟဇာတကံ စေတနာ”သည် အသည်သတ် ကြဉ် ဘုံ (၃၀) ၌ ပုဂ္ဂိုလ် (၁၂) ယောက်တို့၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှာ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌သာ ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုသည်။

🌸 ကံ (၂) ခု 🌸

“သတ္တဝါတစ်ခု ကံတစ်ခု”ဟု လောက၌ ပြောဆိုနေကြသော်လည်း၊ ကမ္မသတ္တိသဘောအရ...

- နာနာက္ခယကံ (အတိတ်ကံ) နှင့်
- သဟဇာတကံ (ပစ္စုပ္ပန်ကံ)

ဟု ကံနှစ်ခု (နှစ်မျိုး) ရှိ၏။ (သတ္တဝါတစ်ခု ကံနှစ်ခု)

သတ္တဝါတစ်ဦးမှာ “ကံနှစ်မျိုး”တို့ကို ပိုင်ဆိုင်၏။

- ပဋိသန္ဓေအခါ အမိဝမ်းတွင်း ပဋိသန္ဓေတည်နေချိန်မှစ၍ ဘဝတစ်ခုအတွင်း၌ “အတိတ်ကံ”၏ အစွမ်းသတ္တိသည် အရိပ်ပမာ ထပ်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါ အကျိုးပေး၏။
- ပဝတ္ထိအခါ အသက်ရှင် လှုပ်ရှားနေသမျှ အချိန်တိုင်း၌လည်း “ပစ္စုပ္ပန်စေတနာကံ” များစွာတို့ သည် ဖြစ်တည် အကျိုးပေးနေ၏။

“ကမ္မပစ္စည်း”ကို အားပါးထုတ်ထ လုံ့လသည်းစွာ အမှုအရာဟူသော “ကမ္မသတ္တိထူး”ဖြင့် ဟု မိန့်ဆိုရာ၌ “အားထုတ်လုံ့လပြုမှု”ကို “ဗျာပါရ”ဟုခေါ်၏။

ထို “ဗျာပါရ”သည်...

- (၁) ပုဂ္ဂလဗျာပါရ = ပုဂ္ဂိုလ်က ကြောင့်ကြလုံ့လစိုက်ပြီး ပြုလုပ်ရမည့်တာဝန်၊
- (၂) ဓမ္မဗျာပါရ = ပုဂ္ဂိုလ်က ကြောင့်ကြစိုက်စရာမလိုဘဲ ဓမ္မသတ္တိက သူ့သဘော သူ့ဆောင်ပြီး အကျိုးတရားတွေ ဖြစ်ပေါ်အောင် ကြောင့်ကြလုံ့လ စိုက်သွားသော သဘော

ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏။

ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးတို့တွင်...

- ❖ “ကံ”သည်... “ပုဂ္ဂလဗျာပါရ”၊
- ❖ “ကံ၏အကျိုး”သည်... “ဓမ္မဗျာပါရ” ဖြစ်၏။

ကံပြုသူ၏တာဝန်သည် မိမိပြုလုပ်သောကံကို ပီပြင်အောင်၊ မြင့်အောင်... သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဆိုသော စွမ်းအားဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး ကြိုးစားအားထုတ်ရခြင်း ဖြစ်၏။

ကံ၏အကျိုးတရားကို ကိုယ်က ကြောင့်ကြစိုက်စရာမရှိဘဲ ကံတရားက သူ့သဘော သူ့ဆောင်ပြီး ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း ဖြစ်၏။

ကံပြုသူ၏တာဝန်သည် ပြုလုပ်နေသောကံပေါ်၌ စေတနာထားရခြင်း ဖြစ်၏။ ကံ၏ အကျိုး တရားပေါ်၌ မျှော်ကိုးသော စိတ်စေတနာ ထားရခြင်း မဟုတ်ပါ။

လယ်တီဆရာတော်ကြီး သည်...

ယခုကာလ၌ နိဗ္ဗာန်ကို ရရလိုပါ၏။ အကြင်မျှလောက် နိဗ္ဗာန်ကို မရသေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလ၌ ဘဝသမ္ပတ္တိတို့ကို ရေစက်ချဆရာ အာဝဇ္ဇန်းရှိတိုင်း ချဲ့ကြကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် အသံမျှသာ ပါတော့သည်။

အများကြိုက်ရာ နောက်ပိုင်းမှာမူ အာဝဇ္ဇန်းရှိသမျှ ဆန်းကြယ်ကြကုန်၏။

ဤသို့သော ကုသိုလ်ကြောင့်ခြစ်များကို ပယ်ရှားတော်မူခြင်းငှါ “လောကုတ္တရာကုသိုလ်” ၏ သာလျှင် မျိုးစေ့မူလ သမ္ဘာရ ဖြစ်သော ကုသိုလ်အစုသည် “အနိဿိတကုသိုလ်” မည်၏ဟုသာလျှင်... ဟူသော ကန့်သတ်စကားဖြင့် မိန့်တော်မူသည်။

(ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ၊ ၃၇၈။ လယ်တီဒီပနီပေါင်းချုပ်၊ စတုတ္ထတွဲ)

ကုသိုလ်ကံများနှင့်ပတ်သက်၍ ပြုလုပ်သူ၏ “စေတနာ” နှင့် “ရည်ရွယ်ချက်” များကို အကြောင်းပြုပြီး “ကံသုံးမျိုး” ကွဲပြား၏။

(၁) **ဟိနကုသိုလ်**

- (က) ဆန္ဒ၊ စိတ်၊ ဝီရိယ၊ ပညာ တို့ အားနည်းစွာဖြင့် ပြုလုပ်သော အောက်တန်းစားကုသိုလ်၊
- (ခ) ဂုဏ်သတင်း ကျော်စောမှုကို မျှော်လင့်တောင့်တပြီး ပြုလုပ်သော ကုသိုလ်၊
- (ဂ) မိမိကိုယ်ကို မြှောက်၍ သူတစ်ပါးကို နှိမ်ချလိုသော စိတ်မျိုးရှိသော ကုသိုလ်၊
- (ဃ) ဘဝစည်းစိမ်ချမ်းသာကို တောင့်တပြုလုပ်သော ကုသိုလ်။

(၂) **မဇ္ဈိမကုသိုလ်**

- (က) “ဆန္ဒ” စသည်တို့ အလယ်အလတ်ဖြင့် ပြုလုပ်သော ကုသိုလ်၊
- (ခ) ကောင်းမှုကုသိုလ်ကြောင့် ရမည့် ကောင်းကျိုးကို မျှော်ကိုးတောင့်တပြုလုပ်သော ကုသိုလ်၊

- (ဂ) မိမိကိုယ်ကို မြှောက်၍ သူတစ်ပါးကို နှိမ်ချလိုစိတ်ကင်းပြီး လောကီချမ်းသာကို တောင့်တ ပြုလုပ်သော ကုသိုလ်၊
- (ဃ) မိမိ၏ ဘဝသံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေးကို မျှော်ပြီး ပြုလုပ်သော ကုသိုလ်။

(၃) **ပဏီတကုသိုလ်**

- (က) “ဆန္ဒ”စသည်တို့ ထက်သန်စွာဖြင့် ပြုလုပ်သော ကုသိုလ်၊
- (ခ) အကျိုးကို မမျှော်ဘဲ ပေးမှုဆိုတာ စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်းရှိသူမှန်လျှင် ကေနပြုလုပ်ရမည့် အလုပ်ဖြစ်၏ဟု သဘောပေါက်၍ ပြုလုပ်သော ကုသိုလ်၊
- (ဂ) မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တ၍ ပြုလုပ်သော ကုသိုလ်၊
- (ဃ) သတ္တဝါအပေါင်း၏ ဘဝသံသရာလွတ်မြောက်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်၍ ပြုလုပ်သော “ပါရမီ” ဖြစ်သော ကုသိုလ်။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၂၁၂၃)

လောကဂုဏ်သိန် စည်းစိမ်မဖက် သက်သက်အလှူ ခံယူသူသာ
ချမ်းသာစေကြောင်း ငဲ့ညှာရှောင်း အလောင်းတော်တို့ ဒါန(ကုသိုလ်)မှတ်။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

ပေါ်လွင်မပြု ကောင်းရာတုလျှက်
ကောင်းမှုမြတ်နိုး ကောင်းအောင်ကြိုး၍
ကောင်းကျိုးကိုယ်၌ တည်စေမင်း။

လောကသာရဗျို

လူ့ဘဝ၏ အရေးအကြီးဆုံးသော လိုအပ်ချက်

- ❖ “သမ္မတ္တိစက်လေးပါးတို့တွင်... ‘ပုဗ္ဗေကတပုညတာ’သည်သာ လိုရင်းဖြစ်၏”... ဟု စက္ကသုတ်အဖွင့် (အံ၊ ၄၊ ၂၊ ၂၈၉) သင်္ဂီတိသုတ်အဖွင့် (ဒီ၊ ၄၊ ၃၊ ၁၅၃) တို့၌ မိန့်ဆို၏။
- ❖ “‘သပ္ပရိသပနိဿယ’သည်သာ အဓိကဖြစ်၏”... ဟု ကလျာဏမိတ္တသုတ် (သံ၊ ၁၊ ၈၇၊ ၁၀၇) ၌ မိန့်တော်၏။

“ဆိုခဲ့ပြီး အချက်များမှာ တကယ်ပါရမီပြည့်စုံသော ပစ္စိမ္မာဝိကတို့အတွက် လုံလောက်ရာ၏။ သာမန် ကောင်းမှုရှင်များ၌ကား စိတ်မချရသေး။

အရှင်ဒေဝဒတ်သည်...

- “ပတိရူပဒေသ”၌လည်းဖြစ်ရ၊
- တကယ့် “သပ္ပရိသ” ဘုရားရှင်ကိုလည်း မှီရ၏။
- ရှေးကောင်းမှုလည်း ရှိခဲ့သည်သာ။

သို့သော် “အတ္တသမ္မာပဏိဓိ”ပျက်ကာ အကျိုးမဲ့ ဆုံးရှုံးခဲ့ရရှာ၏။

အဇာတသတ်သည်လည်း...

- ကောင်းမှုရှင်တစ်ဦးပင်။
- ဖခင်သောတာပန် သူတော်ကောင်း ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးကို မှီရပါလျက်...

ဒေဝဒတ်နှင့် အပေါင်းမှားကာ “အတ္တသမ္မာပဏိဓိ”ပျက်ခဲ့၍ နစ်နာရရှာသည်။

ဤအချက်များကား “ပုထုဇ္ဇနဂတိ”၏ စိတ်မချရသည့် အဖြစ်ကို ဖော်ပြလျက်ရှိရာ “ပုထုဇ္ဇနဂတိ”မှ စိတ်ချရသော “အရိယဘူမိ”သို့ ရောက်ရေး အလေးပေးကာ ကြိုးစားသင့်ကြောင်း သတိပေးလျက် ရှိပေသည်။” (၉၄)

သပြေကန် ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်ဆရာတော် အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ

ပစ္စိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ် (၂) မျိုး

၁။ နိယတပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ် = မုချသေချာသော ဆုကြီးပန်။ (အင်္ဂုလိမာလ)

၂။ အနိယတပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ် = မုချမသေချာသော ပုဂ္ဂိုလ်။ (ကုဋေရှစ်ဆယ်သူဌေးသား ဇနီးမောင်နှံ)

“ဗီဇ” နှင့် “ပတ်ဝန်းကျင်” နှစ်မျိုးတည်းသာ ပြောရမည်ဆိုလျှင်...

➢ “နိယတပစ္စိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်”မှာ... “ဗီဇ (ပုဗ္ဗေကတပုညတာ)” သည် အဓိကကျ၏။

➢ “အခြားပုဂ္ဂိုလ်”များမှာကား... “ပတ်ဝန်းကျင်”သာ အဓိကကျ၏။

သပြေကန်ဆရာတော်သည် သမ္မတ္တိစက်လေးပါးတို့တွင် “အတ္တသမ္မာပဏိဓိ”သာ အဓိကကျ၏ ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူ၏။ “အတ္တာ ဟိ အတ္တနော နာထော = မိမိသည်သာ မိမိ၏ အားထားရာအစစ် ဖြစ်၏” ဟူသော ဒေသနာတော်နှင့်လည်း ညီ၏။

ကမ္မံ သတ္တေ ဝိဘဇတိ ယဒိဒံ ဟိနပ္ပဏိတကာယ

(သတ္တဝါတို့၏ ကောင်းဆိုး အမြတ်အယုတ်ကို “ကံ”သည် ခြယ်လှယ်ဝေဖန်၏။)

စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ် (မ၊ ၃၊ ၂၄၄)

“ကံ”ဟူမူလ သမ္မုဒ္ဓတို့ ဟောပြသည်မှာ အရင်းသာရှင်

ဥစ္စာဘောဂ ဇီဝိတနှင့် သုခပွားရန် ဤလူ့ဌာန၌

ဉာဏ်ဝီရိယ ပယောဂတည်း။

(မဃဒေဝလင်္ကာသစ်၊ ၂၄၅)

အမြဲသတိ အသိရှေ့ထား လုံ့လအားဖြင့်
ဉာဏ်သွားမပေ ထက်မြက်စေလော
ပြုလေသမျှ ကိစ္စများမြှောင် ဆောင်တိုင်းအောင်လိမ့်။

ရှေးဆရာတော်များ

ပယောဂ (၂) မျိုး

- ၁။ ဉာဏ ပယောဂ = အချိန်ကာလ ဒေသစသည်ကို စဉ်းစားဝေဖန်ခြင်း။
- ၂။ ဝီရိယ ပယောဂ = ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း။

လုံ့လဝီရိယ (၂) မျိုး

- ၁။ ဉာဏ်ရှေ့ရှိသော လုံ့လဝီရိယ = အလုပ်ကိစ္စ၌ စနစ်ကျ၏၊ မပင်ပန်း၊ သက်သာလွယ်ကူ၏။
- ၂။ ဉာဏ်ရှေ့မရှိသော လုံ့လဝီရိယ = အလုပ်ကိစ္စ၌ စနစ်မကျ၊ ပင်ပန်း၏၊ ခက်ခဲ၏။

ကံကိုယုံ၍ မီးပုံအတွင်း မဆင်းထိုက်စွာ
ကျားရဲရာလည်း ကြမ္မာအကြောင်း မရိုးကောင်းဟု
သူဟောင်းရှေးက ဆိုကုန်ကြ၏။
လုံ့လမကူ ဉာဏ်မကူဘဲ အယူတစ်ချောင်း
ကံတစ်ကြောင်းမျှ မကောင်းလည်းကံ ကောင်းလည်းကံဟု
ကံကိုချည်းသာ မကိုးရာဘူး ပညာဉာဏ်ဖြင့်
သင့်,မသင့်ကို အခွင့်ရှု၍ အပြုလုံ့လ ရှိအပ်စွာတည်း။
တံငါလက်တွင်း ရောက်လျင်းတုံ့ငြား သုံးကောင်ငါးကို
မှတ်သားဝမ်းထဲ နည်းယူစွဲလော့။
ကံမွဲဉာဏ်နဲ့ မလုံ့မလ နတ် မ,မဘူး
အလသမျိုး အကျိုးယွင်းယို အလိုလျော့ရည်း
မကျော့ကျည်းလင့် လူလည်းလုံ့လ နတ်လည်းမ,၍
တောင့်တကြံရာ မြန်မကြာလျှင် လွယ်ကာကိစ္စ ပြီးနိုင်ကြ၏။
အန္တဗာလ လူထိုမျှတို့ ကမ္မဝီရိယ မယုံကြဘူး
သိဝမဟေ ပရမေသွာ ဗြဟ္မာဗိဿနိုး ကမ္ဘာစိုးနှင့်
တန်ခိုးကြီးမား နတ်ဘုရားတို့ ပေးစားဖန်ဆင်း
ဖြစ်တုံ့လျင်းဟု ချွတ်ယွင်းသမှု အမှားရှုသည်
တောင်သူယူလေ့ ယူလာတည်း။

(မဃဒေဝလင်္ကာ)

🌸 အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုသူ လေးမျိုး 🌸

- ၁။ **ဥဋ္ဌာနမလူပဇိပုဂ္ဂိုလ်** = ဝီရိယအကျိုးကိုသာ မှီပြီး အသက်မွေးသော ပုဂ္ဂိုလ်။
 - ကျေးကျွန်များ၊ တိရစ္ဆာန်လောက၌ ဆင်၊ မြင်း၊ နွား စသည်။
- ၂။ **ပုညမလူပဇိပုဂ္ဂိုလ်** = ကံအကျိုးကိုသာ မှီပြီး အသက်မွေးသော ပုဂ္ဂိုလ်။
 - ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိနတ်ဘုံမှ အထက်ဗြဟ္မာဘုံများ၌ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များ။
- ၃။ **ဥဋ္ဌာနမလူပုညမလူပဇိပုဂ္ဂိုလ်** = ဝီရိယအကျိုး၊ ကံအကျိုး နှစ်မျိုးလုံးကို မှီပြီး အသက်မွေးသော ပုဂ္ဂိုလ်။
 - လူ့ပြည်၌ ထင်ရှားကျော်ကြားသော မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူဌေး၊ နတ်ပြည်၌ ဘုမ္မစိုးနတ်မှစ၍ နိမ္မာနရတိနတ်ဘုံအထိ ပုဂ္ဂိုလ်များ။
- ၄။ **နောဥပဋ္ဌာနမလူပနော ပုညမလူပဇိပုဂ္ဂိုလ်** = ဝီရိယအကျိုး၊ ကံအကျိုး နှစ်မျိုးလုံးကို မှီပြီး အသက်မွေးခွင့်မရသော ပုဂ္ဂိုလ်။
 - အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်များ။

🌸 အဆုံးအမစကား 🌸

ကံကောင်းသည်ကား ကောင်းခြင်းငါးဖြာ ထောက်ပံ့ပါမှ ကောင်းကျိုးရ၏။
 ဆိုးခြင်းငါးဖြာ ကြုံရပါမူ ကောင်းရာနှင့်ဝေး ကံနုနုနွေး၏။
 ကံဆိုးသည်ကား ဆိုးခြင်းငါးဖြာ ထောက်ပံ့ပါမှ ဆိုးကျိုးရ၏။
 ကောင်းခြင်းငါးဖြာ ကြုံရပါမူ ဆိုးရာနှင့်ဝေး ကံနုနုနွေး၏။

“ကောင်းခြင်းငါးဖြာ”ဟူသည်... “သမ္မတ္တိငါးပါး”ကို ဆိုလို၏။

🌸 သမ္မတ္တိ ငါးပါး 🌸

- ၁။ ဂတိသမ္မတ္တိ = ကောင်းသောဘဝ၊ ကောင်းသောနေရာဌာနနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
- ၂။ ဥပဓိသမ္မတ္တိ = လူအများ လေးစားကြည်ညိုနှစ်သက်စေလောက်သော ရုပ်အဆင်းအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
- ၃။ ကာလသမ္မတ္တိ = မိမိ၏ ကိုယ်စွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းတို့ကို အသုံးပြုခွင့် ရလောက်အောင် တန်ဖိုးထားသော အခါကာလနှင့် ကြိုကြိုက်ပြည့်စုံခြင်း။
- ၄။ ပယောဂသမ္မတ္တိ = အချိန်အခါနှင့်အညီ ကြိုးစားသော လုံ့လဝီရိယကောင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
- ၅။ ဉာဏသမ္မတ္တိ = အမြော်အမြင် ဉာဏ်ပညာ ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

“ဆိုးခြင်းငါးဖြာ”ဟူသည်... ကောင်းခြင်းငါးဖြာ ချို့ယွင်းပျက်စီးသော “ဝိပမ္မတ္တိငါးပါး” ဖြစ်၏။

🌸 ဥပဓိသမ္ပတ္တိ (၂) မျိုး 🌸

၁။ ဇာတိ ဥပဓိသမ္ပတ္တိ

- (က) မွေးရာပါ ရုပ်ရည်လှပတင့်တယ်ခြင်း။ (“ကံ”သည်သာ ပိုင်၏။)
- (ခ) အိုပယ် ဥပဓိရုပ်။
- (ဂ) သူတစ်ပါးအတွက် ဥပဓိရုပ်။
- (ဃ) တစ်ဘဝသာခံသော ဥပဓိရုပ်။

၂။ အာစာရ ဥပဓိသမ္ပတ္တိ

- (က) ကိုယ်ကျင့်တရားဖြင့် ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်း ကျင့်သုံးခြင်း။
(ကိုယ်ပိုင်အစစ်ဖြစ်၏။)
- (ခ) အိုကြွယ် ဥပဓိရုပ်။ (အိုမင်းတင့်တယ်မှု)
- (ဂ) ကိုယ့်အတွက် ဥပဓိရုပ်။
- (ဃ) နိဗ္ဗာန်အထိ ကြာရှည်ခံသော ဥပဓိရုပ်။

🌸 ပယောဂသမ္ပတ္တိ (၂) မျိုး 🌸

၁။ ကာယ ပယောဂ (ဝီရိယ ပယောဂ)။

၂။ ဉာဏ ပယောဂ။

📖 “အလုပ်ကို ဉာဏနဲ့ မစီမံ မလုပ်တတ်သူ၊ ကောင်းဆိုး ယုတ်မြတ်ကို သိတတ်တဲ့ ဉာဏ်ပညာမရှိဘဲ ပညာမဲ့သူတို့နဲ့သာ အခါခပ်သိမ်း တိုင်ပင်လုပ်ကိုင်လေ့ရှိသူ ‘လူမိုက်’ကို စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့က စွန့်ခွါမြဲဖြစ်တယ်။

ဥပမာပြောရရင်တော့... မြေသတ္တဝါဟာ ဆွေးမြေ့ဟောင်းမြင်းတဲ့ အရေဟောင်း ကို စွန့်ခွါသွားသလိုပါပဲ”

... ဟု ဇာတကပါဠိတော်၌ မိန့်၏။ (ဇာတက၊ ပ၊ ၃၂၂၊ ၅၊ ပ၊ ၁၀၄)

📖 “ဉာဏ်ပညာ၊ ဗဟုသုတရှိတဲ့ လူကောင်းသူကောင်းတို့မှာရှိတဲ့ ရွှေ၊ ငွေ၊ ဘဏ္ဍာ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ဆိုတာ မပြောပလောက်တဲ့ အနည်းငယ်လေးပင်ဖြစ်စေ တွင်းရေလို ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်တယ်၊ အားထားမှီခိုရာလည်း ဖြစ်တယ်။

ဉာဏ်ပညာ၊ ဗဟုသုတ မရှိသူတို့ရဲ့ ရွှေ၊ ငွေ၊ ဘဏ္ဍာ၊ စည်းစိမ်တွေကတော့ ဘယ်လောက်ပဲ များနေများနေ၊ ပင်လယ်ဆားငံရေလို မှီခိုအားထားရာ မဖြစ်ဘူး”

...ဟု နီတိကျမ်းဆရာတို့ ဆိုကြ၏။

စံကျောင်းဆရာတော် (ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယ အကျယ် လက်စွဲကျမ်း)

🌸 လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံ ကိစ္စအစွမ်းအားဖြင့် ကံ (၄) ပါး 🌸

- ၁။ **ဇနကကံ** = ကိုယ်တိုင် ပဋိသန္ဓေအကျိုး ၊ ပဝတ္ထိအကျိုး ကို **ဖြစ်စေနိုင်သောကံ**။
- ၂။ **ဥပတ္တမ္ဘကကံ** = ဇနကကံတို့ အကျိုးပေးခွင့်သာအောင် ၊ အကျိုးပေး ထက်သန်အောင် **ထောက်ပံ့ကူညီပေးတတ်သောကံ**။
- ၃။ **ဥပပိဋကကံ** = ဆန့်ကျင်ဘက်ကံတို့ အကျိုးပေးခွင့် မရအောင်၊ ရပြန်ရင်လည်း အကျိုးပေး မထက်သန်အောင် **နှောက်ယှက်ဟန့်တားနှိပ်စက်တတ်သောကံ**။
- ၄။ **ဥပဃာတကကံ** = ဆန့်ကျင်ဘက်ကံတို့၏ အကျိုးပေးခွင့်ကို နှောက်ယှက်ဟန့်တားရုံမျှမက အကျိုးပေးခွင့်ကို လုံးဝဆိတ်သုဉ်းသွားအောင် **ပယ်သတ်တတ်သောကံ**။

🌸 အတိတ်ကံ (၃) ပါး 🌸

- ၁။ **မဟန္တ** = ကြီးသော အတိတ်ကံ။
- ၂။ **မဇ္ဈိမ** = အလတ်ဖြစ်သော အတိတ်ကံ။
- ၃။ **အပ္ပက** = နည်းငယ်သော အတိတ်ကံ။

🌸 ပစ္စုပ္ပန်ကံ (၃) ပါး 🌸

- ၁။ **ဝုဒ္ဓိဘာဂိယ** = ကြီးပွားရန် အဖို့ရှိသောကံ။
- ၂။ **ဌိတိဘာဂိယ** = တည်တံ့ရုံသာ အဖို့ရှိသောကံ။
- ၃။ **ဟာနုဘာဂိယ** = ယုတ်လျော့ရန် အဖို့ရှိသောကံ။

🌸 အကျိုးပေးရာ၌... 🌸

- ၁။ အားကြီးသော “အတိတ်ကံ” နှင့် အားကြီးသော “ပစ္စုပ္ပန်ကံ” သည် ...
လွန်ကဲစွာ ကြီးပွားတိုးတက်ကြောင်းကို ဖြစ်စေ၏။
- ၂။ အားကြီးသော “အတိတ်ကံ” နှင့် အားအလတ်ရှိသော “ပစ္စုပ္ပန်ကံ” သည် ...
တည်တံ့ရုံသာ ဖြစ်စေ၏။
- ၃။ အားကြီးသော “အတိတ်ကံ” နှင့် အားနည်းသော “ပစ္စုပ္ပန်ကံ” သည် ...
ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါးစေ၏။
- ၄။ အားအလတ်ရှိသော “အတိတ်ကံ” နှင့် အားကြီးသော “ပစ္စုပ္ပန်ကံ” သည် ...
ကြီးပွားတိုးတက်ကြောင်းကို ဖြစ်စေ၏။
- ၅။ အားအလတ်ရှိသော “အတိတ်ကံ” နှင့် အားအလတ်ရှိသော “ပစ္စုပ္ပန်ကံ” သည် ...
တည်တံ့ရုံသာ ဖြစ်စေ၏။
- ၆။ အားအလတ်ရှိသော “အတိတ်ကံ” နှင့် အားနည်းသော “ပစ္စုပ္ပန်ကံ” သည် ...
ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါးစေ၏။
- ၇။ အားနည်းသော “အတိတ်ကံ” နှင့် အားကြီးသော “ပစ္စုပ္ပန်ကံ” သည် ...
ကြီးပွားတိုးတက်စေ၏။
- ၈။ အားနည်းသော “အတိတ်ကံ” နှင့် အားအလတ်ရှိသော “ပစ္စုပ္ပန်ကံ” သည် ...
တည်တံ့ရုံသာ ဖြစ်စေ၏။
- ၉။ အားနည်းသော “အတိတ်ကံ” နှင့် အားနည်းသော “ပစ္စုပ္ပန်ကံ” သည် ...
ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါးစေ၏။

(သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီ ၊ ၁၀၁) (လယ်တီဒီပနီပေါင်းချုပ် ၊ ပထမတွဲ)

အထက်ပါ “အတိတ်ကံ” နှင့် “ပစ္စုပ္ပန်ကံ” တို့၏ ပေါင်းစပ်အကျိုးပေးပုံကို လေ့လာကြည့်လျှင်-
“ပစ္စုပ္ပန်ကံ”

- ❖ အားကောင်းပါက → တိုးတက်ကြီးပွားနိုင်ပြီး၊
- ❖ အားအလတ်ရှိပါက → တည်တံ့ရုံသာဖြစ်နိုင်လျက်
- ❖ အားနည်းပါက → ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါးမည်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

တနည်းဆိုလျှင်... “ပစ္စုပ္ပန်ကံ”သည်သာ ကံကောင်းခြင်း ၊ ကံမကောင်းခြင်း တို့အပေါ် အဆုံး အဖြတ်ပေးနိုင်သော ‘ပဓာနတရား’ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

အရာဝတ္ထုတစ်ခုတွင် “မူရင်းတန်ဖိုး” နှင့် “အခြံအရံတန်ဖိုး” ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသကဲ့သို့ ၊
ကံကောင်းမှုကို ချင့်တွက်ရာ၌...

“မူရင်းတန်ဖိုး”ဖြစ်သော -

- ❖ အရာဝတ္ထုအားဖြင့် ပြည့်စုံမှု (ဥပဓိသမ္ပတ္တိ) နှင့်

“အခြံအရံတန်ဖိုး” များ ဖြစ်ကြသော -

- ❖ အချိန်အခါ ပြည့်စုံမှု (ကာလသမ္ပတ္တိ)
- ❖ အခြေအနေ ပြည့်စုံမှု (ဒေသသမ္ပတ္တိ)
- ❖ အသုံးချ ပြည့်စုံမှု (ပယောဂသမ္ပတ္တိ) တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။

တခါတရံ ကံကောင်းမှု သတ်မှတ်ထားသောအရာများသည် ရှုထောင့်တစ်မျိုးမှ ကြည့်လျှင် ကံဆိုးမှုများ ဖြစ်သွားတတ်သည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေ၍ ရရှိသဖြင့် ထပ်၍ထပ်၍ လိုချင်သော မရောင့်ရဲ နိုင်သည့် ‘လောဘတဏှာ’ ဖြစ်လာသည်။ ‘ငါတယ်တော်ပါလား၊ ငါမှန်တယ်၊ ငါတော်တယ်’ဟူသော ‘မာန’ နှင့် ‘ဒိဋ္ဌိ’ လည်း ဝင်လာတတ်သည်။ ထိုအခါ ကိုယ်ကျင့်တရားပါ ပျက်စီးလာတတ်သည်။ ‘ငါနှင့် ငါသာ နှိုင်းစရာ’ဟု ဝင့်ဝါဂုဏ်မောက်၍ အခြောက်တိုက် အကုသိုလ်ရတတ်သည်။ ဤသည်မှာ

မြေဆိုးကို မဖမ်းတတ်သောအခါ ဖမ်းသူကို မြွေကပြန်ကိုက်သော အလင်္ကျာပမာ သဘောမျိုးပင် ဖြစ်၏။

ကံကောင်းခြင်း - မကောင်းခြင်း ၊ ချမ်းသာခြင်း - ဆင်းရဲခြင်း ၊ ပညာကြီးခြင်း - ပညာမဲ့ခြင်း စသည်တို့သည် “အတိတ်ကံ” နှင့် ဆိုင်သည်လည်းရှိ၏။ မဆိုင်သည်လည်း ရှိ၏။ အရာရာ “အတိတ်ကံ” နှင့်ဆိုင်သည်ဟုဆိုလျှင် “ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ” ဖြစ်၏။

မီးကို ကိုင်၍ ပူလောင်ခြင်း၊ အရက်ကို သောက်၍ မူးယစ်ခြင်း ၊ စာမကြိုးစား၍ စာမေးပွဲ ကျရှုံးခြင်း စသည်တို့မှာ “ပစ္စုပ္ပန်ကံ” ၏ သတ္တိပင် ဖြစ်၏။ ဘိန်းဖြူစွဲ၍ အသက်တိုခြင်းကို “အတိတ်ကံ” ချည်းသက်သက် ဖြစ်သည်ဟုဆို၍ မဖြစ်။

🌸 အကုသိုလ်ကံမှ လွတ်နည်း 🌸

ပုထုဇဉ်သည် မကောင်းသောအပြုအမူများကို ပြုလုပ်မိတတ်၏။ ထိုအပြုအမူအပေါ်၌ တွေး၍ စိုးရိမ်သောကများဖြစ်ပြီး စိတ်မချမ်းသာမှု မဖြစ်စေဘဲ ယင်းအကုသိုလ်ကံမှ လွတ်အောင် -

- ၁။ မိမိလုပ်သော အပြုအမူသည် မှားမှန်း မကောင်းမှန်း သိရမည်။
- ၂။ ထိုအမှားကို မိမိ၏ မိတ်ဆွေထံ၌ဖြစ်စေ ၊ ဆရာထံ၌ ဖြစ်စေ ဝန်ခံရမည်။
- ၃။ ဝန်ခံသည့်အတိုင်း ထိုအမှားမျိုးကို နောင်ထပ်မဖြစ်အောင် ထိန်းရမည်၊ ရှောင်ရမည်။
- ၄။ ထိန်းသိမ်း ရှောင်ကြဉ်ပြီး ကောင်းသော အပြုအမူများကိုသာ ဆက်လုပ်နေရမည်။

ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းများသည် အကုသိုလ်ကံကို ပယ်ဖျက်ခြင်းမဟုတ်၊ အကုသိုလ်ကံမှ လွတ်အောင် လုပ်နည်းသာ ဖြစ်၏။

သင်္ခမသုတ် ၊ သဠာယတနဝဂ္ဂ

🌸 ခံစားခွင့်ရှိသည် အားလျော်စွာ ခံစားရ 🌸

“ရဟန်းတို့... ဤသတ္တဝါသည် အကြင်ကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော ကံကို ပြု၏။ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ထိုကံ၏ အကျိုးကို ခံစားရ၏ ဟူ၍ တစ်စုံတစ်ယောက်က ပြောဆိုခြင်းအံ့၊ ထိုသူတို့ ပြောဆိုတိုင်း ဖြစ်ခဲ့သော် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးခြင်း သည် ဖြစ်နိုင်၏။ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲဒုက္ခကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုရန်အခွင့်အလမ်းသည် ထင်ပေါ်နိုင်၏။”

ဆိုလိုရင်းမှာ သတ္တဝါတစ်ဦး ပြုလုပ်ခဲ့သောကံတို့တွင် အချို့ကံသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ အကျိုး ပေးနိုင်၏။ အချို့ကံသည် ဒုတိယဘဝ၌ အကျိုးပေးနိုင်၏။ အချို့ကံသည် တတိယဘဝ မှစ၍ ဘဝအဆက်ဆက်၌ အကျိုးပေးနိုင်၏။ ဤသို့ မိမိတို့ အကျိုးပေးခွင့်ရှိသည် အားလျော်စွာသာ အကျိုးပေးနိုင်သည်။

မိမိတို့၏ အကျိုးပေးရမည့်ဘဝ၌ အကြောင်းမညီညွတ်၍ အကျိုးမပေးနိုင်သော ကံများ သည် “အဟောသိကံ” ဖြစ်သွား၏ဟု ဆိုလျှင်ကား “အရိယာမဂ်”ဖြင့် ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့ကို ကုန်ခန်းစေနိုင်သောကြောင့် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်၏။ ကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဝဋ်ဒုက္ခကို မဖြစ်ပေါ်လာအောင်လည်း ပြုလုပ်နိုင်၏။

“ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့ သဘောရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မျှ ပြုအပ်သော မကောင်းမှု ကံသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌သာ ခံစားအပ်သည်ဖြစ်၍ ၊ ဒုတိယဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှပင် အကျိုးမထင် သနည်း - ဆိုလျှင် ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပွားများအပ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ ပွားများ အပ်သော သီလ ၊ စိတ် ၊ ပညာ ရှိ၏။ မသေးသိမ်သော ဂုဏ်ရှိ၏။ အကျင့်ဂုဏ်အားဖြင့် မသေးသိမ်သော ကိုယ်ရှိ၏။ **နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို ပြုတတ်သည့် ‘ရာဂ’စသည်တို့ မရှိသည်ဖြစ်၍ နေလေ့ရှိ၏။**

ဤသို့ သဘောရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အနည်းငယ်မှ ပြုလုပ်သော မကောင်းမှုကံသည် မျက်မှောက် ဘဝ၌သာ ခံစားအပ်သည်ဖြစ်၍ ဒုတိယဘဝ၌ အနည်းငယ်မျှ အကျိုးမထင်ချေ။ ရဟန်းတို့...

ဥပမာကား သေးငယ်သော ရေခွက်ထဲ၌ ဆားကိုထည့်လျှင် ဆားငန်ရေဖြစ်သွားသော်လည်း ဂင်္ဂါမြစ်ထဲ၌ ဆားကိုထည့်သော် ဆားငန်ရေ မဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။”

ရှင်းလင်းချက် ။ ။ သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကို သာမန်အချိန်အခါ၌ ထင်ရှားစွာ မသိနိုင်။

ရာဂ၊ ဒေါသ ၊ မောဟ တို့ ဖြစ်ပေါ်လာသောအချိန်အခါ၌ကား သူတို့၏စိတ်ဓာတ်သည် မည်သို့ ရှိကြောင်း မှာ ထင်ရှားစွာ ပေါ်လာ၏။ ရာဂ ၊ ဒေါသ ၊ မောဟ တို့သည် သတ္တဝါတို့ကို ဤသူသည် အကျင့် ဂုဏ်အားဖြင့် ဤရှေ့ဤမျှ ပမာဏရှိ၏ ဟူ၍ နှိုင်းယှဉ်တိုင်းတာမှုကို ပြုပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ယင်းတရားသုံးပါးသည် နှိုင်းယှဉ်တိုင်းတာမှုကို ပြုတတ်သောတရား ဖြစ်၏။ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို ပြုတတ်သည့်တရားများမရှိသည်ဖြစ်၍ နေလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်” သာ ဖြစ်၏။

လောဏကပလ္လသုတ် (အံ ၊ ၁ ၊ ၂၅၀ ၊ ၄ ၊ ၂ ၊ ၂၂၅ ၊ တိကနိပါတ်)

“ကံတရား”ဟူသည်

- မိမိက အရှုံးပေးရမည့်အရာ မဟုတ်ပါ။ မိမိက ပြုပြင်ရမည့်အရာသာ ဖြစ်၏။
- “မကောင်းသောအမှုကိစ္စ”ကို “ကောင်းသောအမှုကိစ္စ”ဖြင့် အစားထိုးရမည်။
- “မကောင်းမှုကံ”ကို “ကောင်းမှုကံ”ဖြင့် ဖယ်ရှားပစ်ရမည်။

ဝိပါကပစ္စယော

ဝိပါက = ရင့်ကျက်ခြင်း၊ မှည့်ခြင်း = အကျိုးတရား။

- “မှည့်ရင့်ခြင်း”သို့ရောက်သော သစ်သီးသည် အားအစွမ်းကုန်ခမ်း၍ ၊ အားထုတ်မှု ဗျာပါရ ကင်း၍ ငြိမ်သက်ခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့ သိမ်မွေ့ငြိမ်သက်သော အကျိုးဝိပါကစိတ် (၃၆)ပါးတို့သည်

“ဝိပါကပစ္စည်းတရား” ဖြစ်၏။

- ကိုယ် ၊ နှုတ် ၊ စိတ် အမှုအရာ ဖြစ်စေဖို့ရာ ဗျာပါရကင်းသော ငြိမ်သက်လှသည့်တရားများ ဖြစ်ကြ၏။
- ဝိပါကစိတ် (၃၆)ပါး တို့၌ စေတသိက် (၃၈)ပါးတို့သည် အတူဖြစ်ကြ၏။ ထို ဝိပါကစိတ် (၃၆) နှင့် စေတသိက် (၃၈) ဟူသော နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် အချင်းချင်းအား၎င်း ၊ မိမိတို့နှင့် အတူဖြစ်ဖက် စိတ္တဇရုပ် ၊ ကမ္မဇရုပ် တို့အား၎င်း **“ဝိပါကပစ္စယသတ္တိ”**ဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြ၏။

ဆိုလိုရင်းမှာ ထို “ဝိပါက” စိတ် ၊ စေတသိက် နာမ်တရားတို့တွင် တစ်ပါးပါးသည် ငြိမ်သက်စွာ ဖြစ်နေလျှင် မိမိနှင့်အတူဖြစ်ဖက် ကျန် စိတ် ၊ စေတသိက် နှင့် ရုပ်တရား တို့အားလည်း ငြိမ်သက်စွာ ဖြစ်စေရန် ကျေးဇူးပြုခြင်းဖြစ်၏။

ဥပမာ ▶ လုံ့လဗျာပါရကင်းလျက် အေးဆေးငြိမ်သက်စွာ နေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် မိမိနှင့်အတူ နေထိုင်သူတို့အား အေးဆေးငြိမ်သက်စွာနေစေရန် စီမံသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ တရားတစ်ပါးသည် မိမိကိုယ်တိုင် ဗျာပါရကင်းလျက် ငြိမ်သက်စွာဖြစ်၍ ၊ အတူဖြစ်ဖက်တရားများအားလည်း ဗျာပါရကင်းလျက် ငြိမ်သက်ဖို့ရာ ကျေးဇူးပြုတတ်သော သတ္တိသည် **“ဝိပါကပစ္စယသတ္တိ”** မည်၏။

ဤ “ဝိပါကပစ္စည်း” ၏ သဘောကို ဖော်ပြရာ၌ ...

“ချမ်းအေးသော လေသည် ချမ်းအေးသည့်အရပ်ထဲ၌ နေသောသူအား
ချမ်းအေးစေခြင်းငှါ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့” ဟူ၍ ဥပမာပေးကြ၏။

အမှန်စင်စစ်မှာ ...

- ✗ “ဝိပါကပစ္စည်း” ၏ သတ္တိသည် ချမ်းအေးသည့် သဘောကို မဆောင်ဘဲ ကိုယ် ၊ နှုတ် ၊ စိတ် အမူအရာ ဗျာပါရကင်းသော ငြိမ်သက်ခြင်းသဘောကိုသာ ဆောင်သောကြောင့် ထိုဥပမာသည် “ဝိပါကပစ္စည်းသတ္တိ” သဘောနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိ။
- ✓ ထိုဥပမာထက် - အေးဆေးငြိမ်သက်စွာနေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး - ဥပမာက သာ၍ သင့်မြတ်၏ ဟူ၍ အချို့ပညာရှိများက ယူကြ၏။ ယင်းသို့ ယူဆရာ၌ ဗျာပါရ မရှိသော ငြိမ်သက်အေးဆေးသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဗျာပါရ မရှိသော ငြိမ်သက်အေးဆေးစေရန် အကျိုးငှါ ကျေးဇူးပြုတတ်သော အကျိုးတရားသည် “ဝိပါကပစ္စည်း” မည်၏ ... ဟူသော ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၏ အဖွင့်စကားကို ကိုးကားပြကြ၏။

🌸 စိတ်ကို သုံးမျိုး ခွဲခြားခြင်း 🌸

စိတ် (၈၉) ပါးကို သဘောလက္ခဏာခြင်း တူရာပေါင်း၍ အမျိုးအစားခွဲခြားရလျှင်...

၁။ ကုသိုလ်စိတ် (၂၁) ၊ အကုသိုလ်စိတ် (၁၂) → ပေါင်း (၃၃) ပါး တို့သည်...

- ❖ “အကျိုးဝိပါက” များကို ဖြစ်ပေါ်စေသော “အကြောင်းကံစိတ်” များ ဖြစ်ကြ၏။
- ❖ လှုပ်ရှားတက်ကြွကြ၏။
- ❖ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးကို ပေးတတ်သည့် ကောင်း-မကောင်းသော “ကံတရား” များသာ ကွာခြားကြ၏။

၂။ ဝိပါကစိတ် (၃၆) ပါး တို့သည်...

- ❖ “အကျိုးစိတ်”များ ဖြစ်ကြ၏။
- ❖ လှုပ်ရှားတက်ကြွမှု မရှိဘဲ ငြိမ်သက်သည့် သဘောရှိ၏။

၃။ ကြိယာစိတ် (၂၀) တို့တွင်...

“အာဝဇ္ဇန်း”နှစ်ပါးမှ ကျန်သော **ကြိယာစိတ် (၁၈)ပါး**တို့သည်...

- ❖ ကောင်းသောစိတ်များ ဖြစ်ကြ၏။
- ❖ တက်ကြွမှုရှိသော စိတ်များဖြစ်၏။
- ❖ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌သာ ဖြစ်ကြပြီး၊ မည်သည့်အကျိုးကိုမျှ မပေးသော (ပြုကာမတ္တဖြစ်သော) စိတ်များ ဖြစ်၏။

အာဝဇ္ဇန်း နှစ်ပါး သည်...

- ❖ “ဒွါရခြောက်ပါး”ထဲသို့ ဝင်ရောက်လာသည့် အာရုံတစ်ခုခုကို ဆင်ခြင်၏။
ပြောင်းလဲပေး၏။
- ❖ လှုပ်ရှားမှု အနည်းငယ်ရှိ၏။
- ❖ အကျိုးတစ်စုံတစ်ရာကို ပေးစွမ်းခြင်းမရှိ။
- ❖ ထို့ကြောင့် ကြိယာစိတ်အားလုံးသည် “ကြောင်းကျိုးမှ လွတ်သောစိတ်”များ ဖြစ်ကြ၏။

အကြောင်း “ကံ”စိတ် (၃၃) ပါးတို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသော အကျိုးဝိပါကတရားကို ရရှိရန်အတွက် ကာယကံ ၊ ဝစီကံ ၊ မနောကံ ဟူသော သုစရိုက် ၊ ဒုစရိုက် များကို ပြုလုပ်တိုင်း အရှိန်အဟုန်ဖြင့် တက်ကြွ စွာ ပါဝင်လှုပ်ရှားကြသော “ဇော”စိတ်များ ဖြစ်ကြ၏။ (“ကမ္မပစ္စည်း”တရားများ ဖြစ်ကြ၏။)

ထိုသို့ “အကြောင်းကံစိတ်”များဖြင့် ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့သော အမှုကံတို့မှ “အကျိုးဝိပါက်” တရားများ ပေါ်ထွက်လာကြ၏။ (“ဝိပါကပစ္စည်း”တရားများ ဖြစ်ကြ၏။) “အကျိုးဝိပါက်စိတ်” တို့သည် တက်ကြွစွာ အလုပ်လုပ်ခဲ့သော “အကြောင်းကံစိတ်”တို့၏ “အကျိုးတရား”များသာ ဖြစ်၍ လှုပ်ရှားတက်ကြွမှု မရှိဘဲ ငြိမ်သက်မှုသာ ရှိကြ၏။

လောကုပမာအားဖြင့်...

- လူတစ်ယောက်သည် ချမ်းသာကြွယ်ဝရေးကို မျှော်မှန်းပြီး သက်စွန့် ကြိုးပမ်း နေရေ့ညပါ ကာလကြာမြင့်စွာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်၏။ အလွန်ထကြွလှုပ်ရှား ရသည့်အခါ ဖြစ်၏။
- စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အောင်မြင်၍ လုပ်ငန်း၏ အသီးအပွင့်အနေဖြင့် ဥစ္စာများစွာ ကြွယ်ဝ ချမ်းသာသောအခါတွင် ထိုသူသည် မိမိဥစ္စာဖြင့် စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားလျက် အေးအေး ဆေးဆေးနေ၏။ အလွန်ငြိမ်သက်စွာ နေထိုင်ရသည့်အခါ ဖြစ်၏။
- ဤဥပမာဖြင့် “အကြောင်းကံစိတ်”များနှင့် “အကျိုးဝိပါက်စိတ်”တို့၏ သဘောလက္ခဏာ ခြားနားခြင်းကို နားလည်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် “အကြောင်းကံစိတ် (၃၃) ပါး”တို့သည် လုံ့လအားထုတ်ဖျာပါရ ရရှိသော ကြမ်းတမ်း သော တရားများ ဖြစ်ကြ၏။ “အကျိုးဝိပါက် (၃၆) ပါး” တို့ကား လုံ့လအားထုတ် ဖျာပါရကင်းလျက် အေးဆေးငြိမ်သက်လှသည့် အကျိုးခံစားရုံမျှ သက်သက်ဖြစ်သော နူးညံ့သိမ်မွေ့သည့် စိတ်များဖြစ်၏။ ကြိယာစိတ် (၂၀) တို့သည် “အကြောင်းကံစိတ်”များ မဟုတ်သော်လည်း လုံ့လအားထုတ် ဖျာပါရ ရရှိသော တရားများ ဖြစ်ကြ၏။

🌸 ဝိပါက်စိတ်တို့၏ သဘော 🌸

ဝိပါက်စိတ် (၃၆) ပါး တို့တွင်...

❖ ဖိုလ်စိတ် (၄) ပါးတို့သည်...

- “ဇော”စိတ်များ ဖြစ်သောကြောင့် အနည်း ငယ်လှုပ်ရှားမှုရှိသဖြင့် အခြားဝိပါက်စိတ်များ ထက် သန်စွမ်းထက်မြက်၏။
- သို့သော် ထိုစိတ်တို့သည် “အကျိုးဝိပါက်စိတ်”များ ဖြစ်ကြသည့်အလျောက် “အကြောင်းကံစိတ်”များလောက် တက်ကြွမှု၊ ပြင်းထန်မှု၊ ကြမ်းတမ်းမှု မရှိ။

❖ ကျန် ဝိပါက် (၃၂) ပါးတို့တွင်...

- ပဋိသန္ဓေ ၊ ဘဝင် ၊ စုတိ ကိစ္စတပ်သော **စိတ် (၁၉) ပါး**တို့သည်...
 - “အနန္တရပစ္စည်း”ကိုလျှင် အငြိမ်သက်ဆုံး ဖြစ်၏။
 - စိတ်ဖြစ်မှန်းပင် မသိရ၊ မသိနိုင်လောက်အောင် ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့လှ၏။
[ဥပေက္ခာသန္တီရဏ (၂) ၊ မဟာဝိ (၈) ၊ မဟာဂူတ (၉) → ပေါင်း (၁၉)]
 - အိပ်ပျော်နေစဉ် ဘဝင်ကျနေသည့်အခါ ၊ ဘဝင်စိတ်များ ဖြစ်နေသည့်အခါ၌ ယင်းဝိပါက်စိတ်တို့၏ ဖြစ်နေပုံသည် စိတ်ဖြစ်မှန်းပင် မသိရအောင် ငြိမ်သက်လှ၏။ ထို နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်ပျော်ခိုက်၌ မည်သည့် ကိုယ်မှု ၊ နှုတ်မှု ၊ စိတ်၏ ပယောဂမှု ကိုမျှ မဖြစ်ကြ။
- ထို့ပြင် (၃၂ - ၁၉ = ၁၃) **ကျန် စိတ် (၁၃) ပါး** တို့တွင်...
 - အဆင်း ၊ အသံ ၊ အနံ့ ၊ အရသာ ၊ အတွေ့အထိ ဟူသော အာရုံ (၅) ပါးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ယင်းအာရုံတို့ကို သိကာမျှ ဖြစ်ကြသော **ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် (၁၀)** တို့သည် လုံ့လပယောဂ ဗျာပါရ ကင်းပြီး ဖြစ်မှန်းပင် သိရမည်မဟုတ်။

- **နောက်ဆုံးကျန်သည့်** (၁၃ - ၁၀ = ၃) **စိတ် (၃) ပါး** (သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းစိတ် နှစ်ပါး ၊ သန္တရဏစိတ် တစ်ပါး) တို့သည်...

- ထင်လာသည့် အာရုံကို လက်ခံရုံ ၊ စုံစမ်းရုံ ဖြစ်သော စိတ်များဖြစ်၍
ဇောစိတ်များ ကဲ့သို့ လှုပ်ရှားတက်ကြွမှု မရှိ၊ ဖြစ်မှန်းပင်
မသိရလောက်အောင် ငြိမ်သက်သည့် စိတ်များ ဖြစ်ကြ၏။

ထို့ကြောင့် “ဝိပါက်စိတ်”တို့သည် “အကြောင်းကံစိတ်”များ ၊ “ကြိယာစိတ်”များနှင့် မတူဘဲ
ဖြစ်မှန်းပင် မသိရလောက်အောင် အလွန်ငြိမ်သက် သိမ်မွေ့လှသည့်တရားများ ဖြစ်ကြ၏။

🌸 ကာလ ၊ ဌာန ၊ ပုဂ္ဂိုလ် နှင့် ဝိပါက သတ္တိ 🌸

“ဝိပါက်အကျိုးတရား”တို့သည်...

→ ကာလာအားဖြင့် “ပစ္စုပ္ပန်”၌ ကျေးဇူးပြု၏။ ဘုံအားဖြင့် အသညသတ်ဘုံ မှတပါး

ကျန် (၃၀) ဘုံ တို့၌ ပုဂ္ဂိုလ် (၁၂)ယောက်လုံးတို့၏ “အဇ္ဈတ္တသန္တန်” ၌ မိမိနှင့်အတူဖြစ်ဖက်
တရားတို့အား အကျိုးပေးမှုဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။

ဤ “ဝိပါကပစ္စည်း”သည် “နာမ်ခန္ဓာ” မရှိ၊ “ရုပ်ခန္ဓာ”သာ ရှိသော အသညသတ်ဘုံ၌ မဖြစ်နိုင်၍
ကျေးဇူး မပြုနိုင်။

ဝိပါက်စိတ် (၃၆) ပါးတို့တွင်...

- ❖ အရူပဘုံ၌သာဖြစ်သော “အရူပဝိပါက်စိတ် လေးခု”တို့သည်၎င်း၊ ထို အရူပဘုံ၌ ဖြစ်ခိုက်တွင်
ဖိုလ်စိတ်လေးပါးတို့သည်၎င်း ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်၊ ကျေးဇူးမပြုနိုင်သော ကြောင့် အတူဖြစ်ဖက်
နာမ်ခန္ဓာ နာမ်တရားတို့အားသာ “ဝိပါကသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။
- ❖ အရူပဝိပါက် (၄) ပါးမှ ကျန်သော ဝိပါက်စိတ် (၃၂) ပါးတို့သည် နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးစုံရှိသော
ပဉ္စဝေါကာရ (၂၆) ဘုံ၌ (ရူပ - ၁၅ ဘုံ၌ ယာနု ၊ ဇိဝှါ ၊ ကာယ ဝိညာဉ်စိတ်များ
မဖြစ်သောကြောင့်) အတူဖြစ်ဖက် နာမ်တရားတို့အား၎င်း ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့အား၎င်း ၊
ဝိညာတ်ရုပ်နှစ်ပါး ကြည့်သော စိတ္တဇရုပ် တို့အား၎င်း “ဝိပါကသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။

🌸 ဝိညတ်ရုပ် နှစ်ပါးတို့ကို ကျေးဇူးမပြုခြင်း 🌸

ကာယဝိညတ် ၊ ဝစီဝိညတ် ဟူသော “ဝိညတ်ရုပ်” နှစ်ပါးတို့သည် လှုပ်ရှားသောသဘောရှိသည့် ရုပ်များဖြစ်သောကြောင့် “ဝိပါကစိတ်”တို့က “ဝိပါကသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်။

🌸 “ကံ” နှင့် “ဝိပါက” တွဲစပ်ခြင်း 🌸

အကြောင်း (ပစ္စည်း) တရား	အကျိုး (ပစ္စယုပ္ပန်) တရား
အတိတ် ကုသိုလ် (၂၁) ၌ ရှိသော စေတနာ	ကုသလဝိပါက (၂၉) ကမ္မဇရုပ်
အတိတ် အကုသိုလ် (၁၂) ၌ ရှိသော စေတနာ	အကုသလဝိပါက (၇) ကမ္မဇရုပ်

🌸 အကျိုးကောင်းလိုချင်လျှင် အကြောင်းကံ ကောင်းအောင်ပြု 🌸

“ကံ” နှင့် “အကျိုး” တို့ကို တစ်သီးတစ်ခြား ခွဲခြားထား၍ မရ။ “ကံ” ရှိလျှင် “အကျိုး”ရှိ နေမည်။ “အကျိုး”ကို လိုချင်ပါက “ကံ”ကို မလွဲမသွေ ပြုရ၏။ “ကံ”ပြုပြီးလျှင် ရရှိသော “အကျိုး” တို့ကို မလိုချင်၍ ငြင်းပယ်မရ။ ကြောက်သဖြင့် ရှောင်ပုန်း၍ မလွှတ်။ “အကျိုး”ကို မလိုချင်ပါက “ကံ”ကို “ဉာဏ်”ဖြင့် ပယ်သတ်နိုင်ရမည်။

- “ကံလမ်း” သည် 🌀 သင်္ခါရစက်ကွင်းအတွင်းမှ လူ ၊ နတ် ၊ ဗြဟ္မာ ချမ်းသာ အမျိုးမျိုး၊ ဆင်းရဲ အဖုံဖုံ ဟူသော “အကျိုးတရား”လျှင် အဆုံးရှိ၏။
- “ဉာဏ်လမ်း” ကား 🌀 မဂ်ဉာဏ် ၊ ဖိုလ်ဉာဏ် ကိစ္စတပ်နိုင်ပါက၊ “နိဗ္ဗာန်”ဟူသော “သန္တိသုခ” လျှင် အဆုံးရှိ၏။

“ဝိပါကသတ္တိ”၌ အကျိုးတရားတို့ကို ခွဲခြားပါက “ကုသိုလ်အကျိုး” ၊ “အကုသိုလ်အကျိုး” ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ “ကြိယာ”သည်ကား အကျိုးမရှိ။

“ကုသိုလ်”ဟူသော “ကောင်းကံ”ကို ပြုလုပ်လျှင်...

➢ ကုသလဝိပါက (၂၉) ဟူသော ကောင်းကျိုးများကို ရရှိပိုင်ဆိုင်နိုင်၏။

“အကုသိုလ်”ဟူသော “ဆိုးကံ”ကို ပြုလုပ်လျှင်...

➢ အကုသလဝိပါက (၇) ဟူသော အကျိုးဆိုးများ ကို ရရှိခံစားရ၏။

အကြောင်းကံကို ပြုသူတိုင်း အကျိုးကို ရရှိ၏။ သို့သော် အကျိုးတိုင်းကား မကောင်း။
အကျိုးကောင်းကို လိုချင်သူသည် တောင့်တ ဆုတောင်း နေရုံမျှ မရနိုင်။ “အကြောင်းကံ” ကောင်းကို ပြုလုပ်အားထုတ်မှာ ရနိုင်၏။

🌸 အဆုံးအမ သြဝါဒစကား 🌸

ရှေးကကောင်းလို့ ခုကောင်းပါသည်၊

အခုကောင်း နောင်ကောင်းပါလိမ့်မည်။

ရှေးကဆိုးလို့ ခုဆိုးပါသည်၊

အခုဆိုး နောင်ဆိုးပါလိမ့်မည်။

ရှေးပညာရှိများ

🌸 ကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုး ထက်သန်ဖွံ့ဖြိုးစေရန်... 🌸

“ကုသိုလ်ကံ”တစ်ခုကို ပြုလုပ်လျှင် ကုသိုလ်အကျိုးတို့ကို ရရှိခံစားရ၏။ ထိုအကျိုးသည်...

- ❖ ထက်သန်ဖွံ့ဖြိုးသော အကျိုး၊
- ❖ အားနည်းပိန်လိုသော အကျိုး ဟူ၍ နှစ်မျိုး ကွဲပြား၏။

ကွဲပြားခြင်း အကြောင်းရင်းမှာ... ထိုကုသိုလ်ကံကို ပြုလုပ်စဉ် အချိန်အခါ၌ အသိဉာဏ်ပါမှု ၊
မပါမှု တို့ကြောင့် ဖြစ်၏။

ကုသိုလ်ပြုစဉ် ကံကျိုးမြင်သိ ဉာဏ်ယှဉ်ဘိ “တိဟိတ်”ကုသိုလ်ခေါ်။

ကုသိုလ်ပြုစဉ် ကံကျိုးမြင်သိ ဉာဏ်မရှိ “ဒွိဟိတ်”ကုသိုလ်ခေါ်။

ရှေ့နောက်နှစ်ရပ် ကုသိုလ်ညှပ် “ဥက္ကဋ္ဌ”အမြတ်ခေါ်။

ရှေ့နောက်နှစ်တန် အကုခြံ ညံ့ဟန်“ဩမက”ခေါ်။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

ဒွိဟိတ် ၊ တိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ်တို့၌...

- ❖ ရှေ့ပုဗ္ဗစေတနာ အခိုက်တုန်းက ဖြစ်စေ၊ လှူပြီးနောက် အပရ စေတနာအခိုက်ဖြစ်စေ ၊
ကုသိုလ်စေတနာ ခြံရံနေလျှင် အကုသိုလ် မဖြစ်ဘဲ၊ ကုသိုလ်စိတ်တွေ ရှေ့နောက်ပါနေလျှင်
မြင့်မြတ်သော **“ဥက္ကဋ္ဌ”ကုသိုလ်** ဖြစ်၏။
- ❖ မလ္လာမီ ရှေ့အဖို့နှင့် လှူပြီးနောက်အဖို့ **အကုသိုလ်များ ခြံရံနေလျှင် ညံ့ဖျင်းသော**
“ဩမက”ကုသိုလ် ဖြစ်နေ၏။

အကျဉ်းချုပ်မှာ...

- ပုဗ္ဗစေတနာ ၊ အပရစေတနာ ထက်သန်သော **“တိဟိတ်ကုသိုလ်”**သည်
 - **“တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌကုသိုလ်”** ဖြစ်၏။
- ပုဗ္ဗစေတနာဖြစ်စေ ၊ အပရစေတနာဖြစ်စေ တစ်ခုခုချို့တဲ့လျှင်ဖြစ်ဖြစ် ၊ နှစ်ခုစလုံး ချို့တဲ့လျှင်
ဖြစ်ဖြစ်
 - **“တိဟိတ်ဩမကကုသိုလ်”** ဖြစ်၏။

 “ဒွိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌကုသိုလ်” ၊ “ဒွိဟိတ်ဩမကကုသိုလ်” ဖြစ်ပုံကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် မှတ်ပါ။

စားသမျှ မစင် ထားသမျှ မသေခင် ၊

ပြုသမျှ ကုသိုလ်အပင် ယခုကာလ ဘဝကောင်းတွင်

စားလည်းစား ထားလည်းထား

ပြုလည်းပြုကြမှ တော်မည်ထင်။

ဒီပဲယင်းဆရာတော်

လင်္ကာဆိုလိုရင်းမှာ...

စားလည်း စားကြပါ။

မသေခင် စားဖို့နဲ့ အမွေအနှစ် ပေးဖို့လည်း

နောင်သံသရာအတွက် ကုသိုလ်ပဒေသာပင်ကိုလည်း စိုက်ပျိုးကြပါ...

ဟူ၍ တိုက်တွန်းလိုရင်း ဖြစ်၏။

အကုသလ ကုသလ၏ ကမ္မသကာ လက္ခဏာကို မြဲစွာဝမ်းတွင်း နှလုံးသွင်းလော့ ။

မပျင်းကုသိုလ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား ကိုယ့်ကိုချစ်သူ မည်သောသူ၏

အယူမယွင်း ဆောက်တည်ခြင်းဖြင့် ကံရင်းမူလ ဝီရိယနှင့် ဉာဏထောက်ကူ

ထိုသည့်သူမှ လူတွင်လူလွန် လွှားတံခွန်သို့ လူမွန်တစ်ယောက်

တစ်ခေါ်လောက်အောင် ခါရောက်ချိန်ဆုံး တုမဲ့နှုန်း၍ ရွှေဘုန်းမော်ရမည်ကား။

မာဃဒေဝလင်္ကာ

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ ဝိပါကပစ္စည်းဟောခြင်းသည်...

 သာဝသေသ ဒေသနာ

“ပစ္စယနိဒ္ဒေသ”၌ “ဝိပါကနာမ်ခန္ဓာလေးပါး”တို့သည် အချင်းချင်း “ဝိပါကသတ္တိ”ဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏ - ဟူ၍ ဟောထားသဖြင့် ကမ္မဇရုပ် ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့ ကျန်နေခဲ့ကြ၏။ သို့သော် ဖြစ်စဉ် သဘောတရားကို လေ့လာကြည့်လျှင် “ပဋိသန္ဓေ ဝိပါကစိတ်”တို့သည် ကမ္မဇရုပ် ၊ စိတ္တဇရုပ် တို့ကို ဖြစ်စေကြ၏။

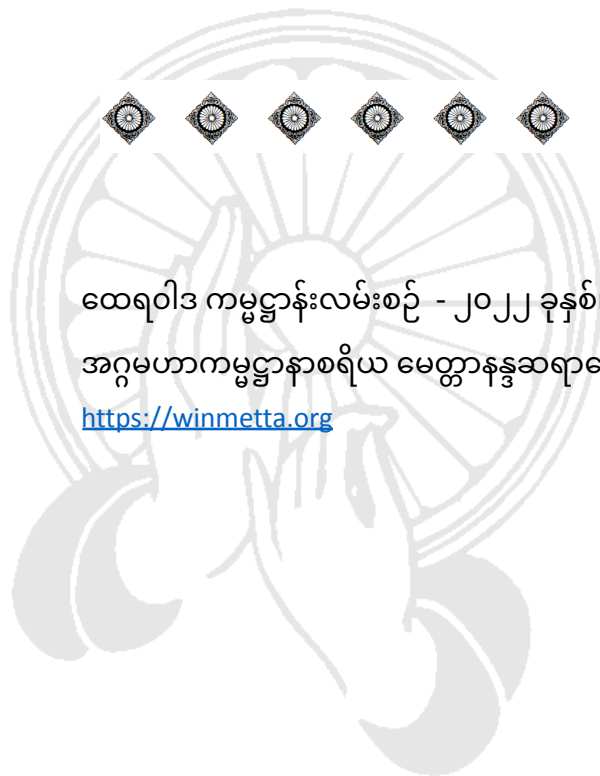
“ကမ္မပစ္စည်း”၌ ကမ္မဇရုပ် ၊ စိတ္တဇရုပ် တို့ကို ဟောတော်မူသကဲ့သို့၊ “ဝိပါကပစ္စည်း”၌လည်း ဟောတော်မူသင့်၏။ အဖွင့် အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း ထိုရုပ်တရားတို့ကို ပါသင့်၏ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုကြ၏။

“ပညာဝါရ”၌ “ဝိပါကစိတ်”တို့သည် ပဋိသန္ဓေအခါ ကမ္မဇရုပ်ကို ဖြစ်စေ၏။ ပဝတ္တိအခါ စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေ၏ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့်...

- ဤ “ပစ္စယနိဒ္ဒေသ”၌ အကျဉ်းအားဖြင့် “ဝိပါကပစ္စည်း”ဟောခြင်းကို
 - 📌 “သာဝသေသ ဒေသနာ = အကြွင်းရှိသော ဒေသနာ”ဟူ၍ ခေါ်ပါသည်။
- “ပညာဝါရ”စသော ဝါရကြီးများ၌ အကျယ်အားဖြင့် ဟောခြင်းကို
 - 📌 “အနဝသေသ ဒေသနာ = အကြွင်းမဲ့ ဒေသနာ” ဟု ခေါ်ပါသည်။

အများကတော့ ခမ္မော အများကတော့ ခမ္မာသ ဝိပါကပစ္စယေန ပစ္စယော - ဝိပါကာများကတော့ ဧကော
ခန္ဓော တိဏ္ဏန္တံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနု ရူပါနံ ဝိပါကပစ္စယေန ပစ္စယော။ တယော ခန္ဓာ ဧကသ ခန္ဓသ
စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနု ရူပါနံ ဝိပါကပစ္စယေန ပစ္စယော။ ဒွေ ခန္ဓာ ဒွိန္တံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနု ရူပါနံ ဝိပါက
ပစ္စယေန ပစ္စယော။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာများကတော့ ဧကော ခန္ဓော တိဏ္ဏန္တံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာ စ ရူပါနံ
ဝိပါကပစ္စယေန ပစ္စယော။ တယော ခန္ဓာ ဧကသ ခန္ဓသ ကဋတ္တာ စ ရူပါနံ ဝိပါကပစ္စယေန ပစ္စယော။
ဒွေ ခန္ဓာ ဒွိန္တံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာ စ ရူပါနံ ဝိပါကပစ္စယေန ပစ္စယော။ ခန္ဓာ ဝတ္ထုဿ ဝိပါကပစ္စယေန
ပစ္စယော။ (၁)

ထေရဝါဒ ကမ္မဋ္ဌာန်းလမ်းစဉ် - ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၇-) ရက်
အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနစရိယ မေတ္တာနန္ဒဆရာတော် ဦးယောသိတာဘိဝံသ (USA)
<https://winmetta.org>